

**EKONOMI
HÖGSKOLAN**
Lunds universitet

Institutionen för handelsrätt
HAR333 Handel och marknad
Kandidatuppsats

HT 2005

”Scener ur ett Äktenskap”

En uppsats om EG och WTO

Handledare: Henrik Norinder

Författare: Magnus Barnell

Abstract

EC and WTO have been prosecuting collaboration for some time, which purpose is to liberalize the global market for commerce. There have been some alterations under the last decades. Establishing in other countries than their own is far easier, nevertheless it is getting more difficult. The enterprises demand equal treatment and the countries want to have the most favourable legislation. This has resulted in conflicts between different countries and even between the companies. EC stands on one side and defends the internal market in the way they see fit. WTO is the intercessor in this context and tries to achieve the greatest possible free trade between countries.

The essays purpose is to investigate why and on which grounds EC-court decides on which legislation that will be in force when invoking the WTO-agreement to question the EC-legislation. This will be accomplished through analyses of the regulations which have been questioned. After this there will be an investigation of the common and international principles of law which are either being invoked or excluded before the EC-court. This to see if there exist an inconsistency between the EC-law and WTO-agreements. The essay will manifest that it exist half consistency with the WTO-agreements and it will be motivated that EC don't want to be tied up with legislations that are not in favour of EC internal market. EC points out that they want to have a legislation that is consistent with WTO-agreements, but in the next turn they don't want to have a legislation that is totally consistent with the WTO-agreements. This shows of a double side morality and it makes it harder to understand what purpose the EC-court has. The conclusion shows however that there is a will to change, but when that will happen is uncertain.

Keywords: WTO, EC, common principles of law, international principles of law, dispute settlement.

Sammanfattning

EG och WTO har länge bedrivit ett samarbete, vilket har som mål att liberalisera den globala marknaden för handeln. Det har skett ett flertal förändringar under de senaste decennierna. Etableringen i andra länder än sitt egna har underlättats, men ändå försvårats. Företagen kräver lika behandling och länderna vill ha den mest fördelaktiga lagstiftningen. Detta har lett till konflikter mellan olika länder och även mellan företag. EG står på en sida och försvarar den inre marknaden i den mån de anser passar bäst. WTO är medlaren i detta sammanhang och försöker uppnå största möjliga frihandel mellan länderna.

Uppsatsens syfte är att utreda varför och på vilka grunder EG-domstolen bestämmer vilken lagstiftning som ska gälla vid åberopandet av WTO-avtalen för att ifrågasätta EG:s lagstiftning. Detta genomförs genom att först granska de förordningar som har blivit ifrågasatta. Efter detta undersöks de allmänna och internationella rättsprinciper som åberopas och utesluts vid EG-domstolen. Detta för att se ifall det föreligger en oförenlighet mellan EG-rätten och WTO-avtalen. Det framkommer i uppsatsen att det föreligger en halv förenlighet med WTO-avtalen och att detta oftast motiveras med att de inte vill binda upp sig till lagar som inte kan anses vara fördelaktiga för EG:s inre marknad. EG påpekar att de vill ha en lagstiftning som är förenlig med WTO-avtalen, men i nästa sväng vill de inte ha en lagstiftning som fullt ut är förenlig med WTO-avtalen. Det framkommer många sidor av dubbel moral och det är svårt att förstå vad EG-domstolen vill ha sagt. Slutresultatet visar dock ändå att det finns en vilja till förändring, men när detta sker är osäkert.

Nyckelord: WTO, EG, allmänna rättsprinciper, internationella rättsprinciper, tvistlösning.

Innehållsförteckning

ABSTRACT	2
SAMMANFATTNING.....	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	4
FÖRKORTNINGAR	6
1. INLEDNING	7
1.1 BAKGRUND	7
1.2 SYFTE	8
1.3 AVGRÄNSNING	8
1.4 DISPOSITION.....	9
1.5 METOD	9
1.6 MATERIAL	10
2. FÖRORDNINGAR I FÖRHÅLLANDE TILL.....	11
WTO-AVTALEN.....	11
2.1 RÅDETS FÖRORDNING (EEG) NR 2641/84.....	12
2.1.1 Artikel III.1 GATT-avtalet.....	12
2.1.2 Artikel XI GATT-avtalet.....	13
2.1.3 Artikel XX GATT-avtalet.....	13
2.1.4 Artikel XXIII GATT-avtalet.....	14
2.1.5 Rättspraxis	14
2.2 RÅDETS FÖRORDNING NR 2423/88.....	16
2.2.1 Artikel 2.4 GATT: s antidumpningskod.....	16
2.2.2 Artikel 2.6 GATT: s antidumpningskod.....	17
2.2.3 Rättspraxis	17
2.3 RÅDETS FÖRORDNING NR 404/93.....	19
2.4 RÅDETS FÖRORDNING NR 1522/96.....	22
3. ALLMÄNNA OCH INTERNATIONELLA.....	24
RÄTTSPRINCIPER I EG-DOMSTOLENS PRAXIS	24
3.1 PRINCIPEN OM RÄTTEN TILL FÖRSVAR	24
3.1.1 Rätten att inte dömas ohörd eller rätten att yttra sig.....	24
3.1.2 Aktinsyn	25

3.2 PRINCIPEN OM RÄTTSSÄKERHET	26
3.3 PROPORTIONALITETSPRINCIPEN	28
3.4 LOJALITETSPRINCIPEN	31
3.5 LIKABEHANDLINGSPRINCIPEN	32
3.6 PRINCIPEN OM MOTIVERINGSSKYLDIGHET	33
3.7 PRINCIPEN OM BEGRÄNSAD HARMONISERING.....	35
3.8 UNDANTAG TILL PRINCIPEN OM BEGRÄNSAD	36
HARMONISERING	36
3.8.1 <i>Clear reference exception</i>	36
3.8.2 <i>Transposition exception</i>	40
4. DEBATT I DOKTRINEN.....	45
4.1 EG-DOMSTOLENS SYN PÅ WTO	45
4.2 DIREKT EFFEKT	46
4.3 POLITISK MOTIVERING	48
4.4 HANDLINGSFRIHET	49
4.5 ÄR DISPUTE SETTLEMENT BODY ACCEPTERAT?.....	50
4.6 DISPUTE SETTLEMENT BODYS BINDANDE EFFEKT	53
5. ANALYS.....	55
5.1 KONSEKVENSER INOM EG-RÄTTEN	55
5.2 KONSEKVENSER INOM WTO	60
5.3 FRIHANDEL	61
5.4 POLITISKA ASPEKTER.....	62
5.5 SLUTSATS	63
6. KÄLLFÖRTECKNING.....	66
LITTERATUR	66
7. RÄTTSLIGT MATERIAL	67
FÖRSTAINSTANSRÄTTEN.....	67
EG-DOMSTOLEN	67
DISPUTE SETTLEMENT BODY	68
OFFENTLIGA TRYCK	68

Förkortningar

ADA	Antidumping Agreement
ADF	Antidumpningsgrundförordningen
ADK	Antidumpningskoden
ATC	Agreement on Textiles and Clothing
AVS	Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet
CMLRev	Common Market Law Review
DSB	Dispute Settlement Body
DSU	Understanding on Rules and Procedures Governing the Settlement of Disputes
EG	Europeiska gemenskapen
GATT	The general agreement on tariffs and trade
JWT	Journal of World Trade
KLI	Kluwer Law International
LIEI	Legal Issues of Economic Integration
TRIPS	Trade-related aspects of intellectual property rights
WTO	World trade organisation

1. Inledning

Under de senaste 30-åren har det pågått en konflikt mellan EG och dess medlemsstater och deras invånare. Denna konflikt baseras på att EG-domstolen inte godkänner WTO-avtalen som en giltig grund vid ifrågasättandet av gemenskapsrättens förordningar. Utvecklingen har dock visat ett större accepterande av WTO-avtalen som tolkningsgrund vid olika rättsfall. Det finns emellertid ett antal situationer inom vilka det inte finns någon klar lösning. För att dra dem kort kan sägas, att det gäller ifall WTO-avtalen har direkt effekt, ifall deras dömande organ ger bindande domar, vilka rättigheter uppstår det för individer genom WTO-avtalen samt om det uppstår samma rättigheter för medlemsstaterna. Det har länge pågått en väldigt intensiv debatt kring dessa frågor. Många gånger kommer de aldrig fram till något svar på de berörda frågorna. I början var EG-domstolen väldigt ovillig att ens motivera sina svar till varför de nekade WTO-avtalen. Detta beteende har dock ändrats i tid med att de har fått mer ”kött på benen”. I dagens situation är de mer än villiga att förklara varför det inte går att tillämpa WTO-avtalen. För att vara lite dubbelsidig kan det även nämnas att de många gånger även tillämpar WTO-avtalen. Detta oftast för att påvisa att de inte gäller, men likväl har de använt dem.

1.1 Bakgrund

EG arbetar inte enbart med de egna medlemsstaterna utan de har även en väldigt stor roll internationellt sett. De har många olika avtal som är ingångna med andra internationella organisationer. Som exempel kan nämnas WTO, FN, ASEAN och AVS. Genom godkännandet av dessa organisationer har de även setts som möjliga jämlingar till gemenskapen på den globala marknaden. EG har ingått ett avtal med WTO vilket föreskriver att de länder som EG bedriver handel med ska lyda under principen om mest gynnade land. Denna princip är inte lika lätt att följa som det låter. Många gånger har det hänt att WTO:s tvistlösningsorgan DSB har dömt EG till att vidta vissa åtgärder för att anpassa sig gentemot andra aktörer på den internationella marknaden. Vissa länder anpassar sig, medan andra inte gör det. De har dock eftersträvat att följa artiklarna i WTO till den gräns som det går.

Alla medlemmar i EG är även medlemmar inom WTO och de lyder under samma regleringar, men det finns dock en skillnad och det är att EG:s medlemmar inte kan vända sig direkt till WTO utan de måste gå genom EG för att sedan kunna förfråga vidare. Det skapar vissa problem, då det ibland är EG som medlemsstaten har en klagan mot.

AVS är en organisation där medlemmarna kommer från Afrika, Västindien och Stillahavsområdet. Ett antal av de som är medlemmar i AVS är inte medlemmar i WTO och denna organisation har skapats för att ge de mer behövande länderna en lättare marknad att agera på. De har då väldigt många förmåner i förhållande till andra aktörer som samarbetar med EG.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att klargöra vilka grunder EG-domstolen använder sig av i sin rättstillämpning vad gäller rättsfall där den ena parten ifrågasätter EG-rätten med stöd av WTO-avtalen. Jag kommer även att granska oförenligheten av den lagtext vilken har blivit ifrågasatt av både enskilda individer samt medlemsstater inom EG. Vidare ska jag undersöka de allmänna och internationella rättsprinciper som både blir åberopade och skapade inom rättstillämpningen vid Förstainstansrätten och EG-domstolen. I samband med detta kommer jag även att gå igenom olika argument för och emot EG:s lagstiftande organs agerande vid utslag från DSB.

Det jag vill analysera med denna uppsats är ifall EG:s lagstiftning är förenlig med WTO-avtalen.

1.3 Avgränsning

Då det finns uppsjö med rättspraxis till detta område, blir jag tvungen att begränsa mig till endast ett fåtal rättsfall. De rättsfall jag har valt är sådana som belyser de internationella rättsprinciper som har relevans för denna uppsats. I rättsfallen finns där oftast både kommentarer angående den internationella rättsprincipen samt undantagen. Jag kommer i möjligaste mån framföra alla synpunkter som är av värde för denna uppsats. Jag har i denna uppsats tagit i beaktande andra rättsfall vilka även de kan ha ansetts utgöra en viktig grund i etableringen av de ovannämnda principerna. Dessa har jag dock valt att inte använda, då jag anser att de inte hade kunnat tillföra mer till denna uppsats samt att de inte har den

betydelse jag anser att de andra har. Dessutom har jag även valt att inte inbegripa rättsfall som berör andra områden än WTO. Inom WTO har jag även valt att begränsa mig. Jag har först och främst valt att inrikta mig på de avtal inom WTO som rör antidumpningstullar samt GATT i dess äldre lydelse. Jag kommer inte att belysa TRIPS-avtalet, då det gäller det immateriella området, vilket jag inte har tänkt ta i beaktande.

1.4 Disposition

I det första kapitlet ska jag gå igenom inledning samt vilket syfte denna uppsats har och även vilken metod jag kommer att använda. Detta för att sen gå igenom kort vilka källor jag ska använda för att kunna reda ut problemet.

I det andre kapitlet kommer jag att gå igenom kort vilka förordningar, direktiv, beslut och avtal som anses ligga till grund för den diskrimineringen som enskilda företag eller medlemsstater drabbas av. Detta för att senare kunna göra paralleller mellan de olika för att se ifall där verkligen föreligger en oförenlighet mellan de olika.

I det tredje kapitlet ska jag gå igenom de allmänna rättsprinciperna som åberopas av de berörda parterna i de rättsfall vilka har relevans i denna uppsats och i vilka rättsfall dessa har utvecklats. Detta för att klargöra vad som gäller för de olika aktörerna på den europeiska marknaden. Vidare kommer jag ha en genomgång av de internationella rättsprinciper som har betydelse för den rättsliga situation vilken jag undersöker i denna uppsats.

I det fjärde kapitlet kommer jag ha en genomgång av de olika argument som framförs både i doktrinen och i praxis. Det för att utröna ifall de är samstämmiga eller ifall det finns skilda åsikter vilka kan ha relevans för syftet i uppsatsen.

I det femte kapitlet blir det en analys av vad som har framkommit under arbetet samt en slutsats för att knyta ihop alla trådarna.

1.5 Metod

Jag kommer använda rättspositivism som metod för att genomföra detta arbete. Jag använder rättspositivismen i den bemärkelsen att jag har som metod att använda lagar, lagförarbeten, rättspraxis och annan doktrin som är viktigt för

denna uppsatsen. Jag kommer använda en svag rättspositivism. Skillnaden mellan svaga och stark rättspositivism är att den starka inte tillåter ett spel utrymme för egna åsikter, där handlar det snarare om att koncentrera den information som finns på det givna området utan att tillföra något själv. Den svaga rättspositivismen innebär att man framför andras åsikter som de är framförda i lagtext, rättspraxis, förarbeten och doktrin. Den stora skillnaden är att man i den svaga rättspositivismen har möjlighet att uttrycka sina egna åsikter. Därför kommer jag att använda den svaga rättspositivismen för att kunna göra en egen analys i slutet för att kunna ventilera mina egna åsikter.

1.6 Material

Det material jag kommer använda består främst av rättspraxis, lagtext och doktrin. Rättspraxis är inte en bristvara inom det gällande området, det gäller dock att sortera bort de rättsfall vilka har mindre betydelse. Vad gäller litteratur kommer jag att använda till största del artiklar. P.g.a. mina egna språkbrister kommer jag endast att kunna använda material som är på svenska eller engelska. Det bör dock inte bli ett problem då författarna av det material jag kommer använda inte alltid är engelskspråkig i grunden, vilket gör att reflektionerna kommer från flera olika länder.

2. Förordningar i förhållande till WTO-avtalen

I detta kapitel ska jag gå igenom ett antal förordningar¹ som är stiftade inom Europeiska gemenskapen. Dessa ska jag gå igenom då de i rättspraxis har blivit ifrågasatta för att vara oförenliga med WTO-avtalen. Vissa kommer att få en närmare genomgång medan andra endast är uppdateringar av gamla och kommer således endast nämnas kortfattat. I samband med redogörelsen av EG-förordningarna kommer jag att även ha en genomgång av de WTO-regler vilka har ansetts vara i strid med förordningarna. Under denna behandling kommer jag även att inflika de olika rättspraxis som har ifrågasatt de olika förordningar och med vad de har ifrågasatt förordningarna. Detta för att kunna se ifall förordningarna är oförenliga eller ej.

Inom EG har det antagits förordningar med syftet att uppfylla internationella förpliktelser. Förordningar av detta slag kan liknas vid de direktiv som medlemsstaterna inom EG ska genomföra, med förbehållet att medlemmen själv anpassar innehållet till den egna lagstiftningen. Ifall en förordning nämner WTO eller GATT i något avseende, antingen i ingressen eller i artiklarna, kan det få konsekvenser vid rättstillämpningen. Jag ska nu gå igenom ett antal förordningar som har blivit kritiserade för oförenlighet med WTO-avtalen och diskriminering av enskilda.

¹ Se Rådets förordning (EEG) nr 2641/84 av den 17 september 1984 om att stärka den gemensamma handelspolitiken särskilt när det gäller skydd mot otillåtet handelsbruk; Se Rådets förordning (EEG) nr 2423/88 av den 11 juli 1988 om skydd mot dumpad eller subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska ekonomiska gemenskapen; Se Rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer; Se Rådets förordning (EG) nr 1522/96 av den 24 juli 1996 om öppnande och förvaltning av vissa tullkvoter för import av ris och brutet ris.

2.1 Rådets förordning (EEG) nr 2641/84

Rådets förordning nr 2641/84 antogs i syfte att säkerställa EG:s styrka på den internationella marknaden. Det gäller särskilt de internationella organisationer som EG är medlemmar i, däribland GATT. Förordningen har även till syfte att skapa en effektivitet med hänsyn till agerandet vid konflikter rörande handelspolitiken. Den ska särskilt se till att avlägsna de orättvisor som kan uppstå vid otillåtet handelsbruk², särskilt då det kan leda till skada för en aktör på den gemensamma marknaden. Detta gäller i första hand skador som uppstår från ett tredje lands agerande. De föreskriver även att de med denna förordning har som vilja att agera efter de internationella förpliktelser som de har godkänt och även sådana som är ett resultat av dessa förpliktelser. I möjligaste mån ska de även hålla den balans som kommer av de rättigheter och skyldigheter som dessa förpliktelser genererar.³

2.1.1 Artikel III.1 GATT-avtalet

I art. III GATT-avtalen föreskrivs det vad som gäller vid intern beskattning och reglering. I art. III.1 står det:

”De avtalsslutande parterna erkänner, att interna skatter och andra interna avgifter samt lagar, förordningar och bestämmelser som rör intern försäljning, salubjudande, köp, transport, distribution eller användning av varor, ävensom interna kvantitativa regleringar som kräver blandning, bearbetning eller användning av varor i bestämda kvantiteter eller proportioner icke bör tillämpas på importerade eller inhemska varor på sådant sätt att skydd beredes inhemsk produktion.”⁴

² Enligt Rådets förordning nr 2641/84 art. 2.1 definieras otillåtet handelsbruk som: ”Med otillåtet handelsbruk avses i denna förordning allt internationellt handelsbruk från tredje lands sida som inte är förenligt med internationell rätt eller med allmänt accepterade regler”.

³ Se Rådets förordning nr 2641/84

⁴ The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947), art. III.1

2.1.2 Artikel XI GATT-avtalet

Art. XI GATT-avtalet gäller allmän eliminering av kvantitativa restriktioner. I art. XI.1 föreskrivs det följande:

”Förbud eller restriktioner av annat slag än tullar, skatter eller andra avgifter skall icke, vare sig genom kontingenter, import- eller exportlicenser eller andra åtgärder, införas eller bibehållas av någon avtalsslutande part i fråga om import av någon vara som härrör från någon annan avtalsslutande parts område eller i fråga om export eller försäljning för export av någon vara som är destinerad till någon annan avtalsslutande parts område.”⁵

2.1.3 Artikel XX GATT-avtalet

Enligt art. XX GATT-avtalet får varje avtalsslutande land anta vissa åtgärder som avviker från GATT-bestämmelserna. Det får dock inte vara sådana avvikelser vilka kan komma att påverka ett annat avtalsslutande land. Detta med innebörden att det ej får vara diskriminerande. Det förskrivs i art. XX.(i) GATT-avtalet:

”i) innebärande begränsningar av exporten av inhemska råvaror som är nödvändiga för att säkerställa erforderliga kvantiteter av sådana varor för en inhemsk förädlingsindustri under tider, då det inhemska priset på dessa råvaror som led i en statlig stabiliseringsplan hålles under världsmarknadpriset, dock att sådana begränsningar icke skall medföra ökning av exporten från eller skyddet för en sådan inhemsk industri och icke skall avvika från bestämmelserna om icke-diskriminering i detta avtal.”⁶

⁵ The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947), art. XI.1

⁶ The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947), art. XX.(i)

2.1.4 Artikel XXIII GATT-avtalet

Det förskrivs i följande i denna artikel:

”Om avtalsslutande part anser, att förmån som direkt eller indirekt tillkommer parten enligt detta avtal upphäves eller minskas eller att uppnåendet av något av detta avtals syften hindras på grund av

a) underlåtenhet från annan avtalsslutande parts sida att fullgöra dess förpliktelser enligt avtalet eller

b) tillämpandet av annan avtalsslutande part av någon åtgärd, vare sig den strider mot bestämmelserna i detta avtal eller icke, eller

c) förefintligheten av någon annan omständighet,

kan den avtalsslutande parten, i syfte att nå en tillfredsställande lösning av frågan göra skriftliga framställningar eller förslag till den eller de andra avtalsslutande parter som den anser vara berörda av saken. Avtalsslutande part, som mottagit sådana framställningar eller förslag, skall skänka välvilligt beaktande åt desamma.”⁷

2.1.5 Rättspraxis

I rättsfallet Fediol mot Kommissionen⁸ där Fediol var en importör av sojabönor vilka kom från Argentina. Anledningen till att Fediol ville att en åtgärd vidtogs mot den argentinska myndigheten var att de hade lägre avgift på export av sojaolja och sojakakor än sojabönor. Fediol ville således att Kommissionen skulle skapa ett handelsinstrument, vilket skulle få den argentinska myndigheten att sluta subventionera vissa produkter inom samma produkt kategori. Därav ansåg Fediol att den argentinska myndigheten agerade felaktigt enligt förordning nr 2641/84. Detta då de bröt mot art. 2.1 i den förutnämnda förordningen⁹. I art. 2.1 definieras otillåtet handelsbruk som:

”Med otillåtet handelsbruk avses i denna förordning allt internationellt handelsbruk från tredje lands sida som inte är förenligt med internationell rätt eller med allmänt accepterade regler.”¹⁰

Det var främst två bruk som Fediol ansåg vara otillåtet handelsbruk. Det första bruket var ett system med differentierade avgifter för export av sojaprodukter, enligt vilket export av sojabönor var belagd med högre avgift än export av sojaolja och sojakakor. Dessutom var avgiftssatserna framräknade på grundval av artificiella riktpriiser, som fastställts av argentinska myndigheter utan hänsyn till

⁷ The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947), art. XXIII.1(a),(b) och (c)

⁸ Fédération de l'industrie de l'huilerie de lee CEE

⁹ Mål C-70/87, Fediol mot Kommissionen, p. 2

¹⁰ Rådets förordning nr 2641/84, art. 2.1

världsmarknadspriserna. Det andra bruket var kvantitativa restriktioner för export av sojabönor, särskilt i form av registrering av export och tillfälliga exportstopp efter administrativa påbud.¹¹ Fediol använde sig av GATT-avtalet som stöd för sin talan. Detta då de ansåg att den argentinska myndigheten även bröt mot GATT-avtalet.

I fallet med Fediol mot Kommissionen påpekade EG-domstolen att art. III.1 GATT-avtalet endast avser interna skatter och avgifter som berör den inhemska marknaden och således kan ha skyddsverkan. Detta medan de argentinska varorna endast berör exporterade varor.¹²

Sökanden ansåg dock att det även kan appliceras på inhemska varor med differentierade exportavgifter vilka får till följd att skada uppkommer på produktionen i tredje land.¹³ EG-domstolen ansåg att detta synsätt som Fediol framförde inte var godtagbart. De ansåg därför att art. III.1 GATT-avtalet inte kunde tillämpas på den situation som rådde i detta fallet.¹⁴

Vidare påpekade Fediol att art. XI.1 GATT-avtalet kan tolkas på det viset att den differentierade exportavgiften tydligen avviker från de uttalade undantagen i art. XI.1 GATT-avtalet och bör ses som åtgärder vars verkan kan liknas vid en kvantitativ restriktion. Detta då den ifrågavarande artikeln lägger större vikt vid åtgärdernas verkningar än vid deras form. EG-domstolen påpekade dock att det framgår tydligt i ordalydelsen att sökandes tolkning inte kan anses vara korrekt. Till skillnad från vad sökanden hävdade, ansåg EG-domstolen att exportavgifterna inte förlorar sin karaktär enbart på den grunden att de beräknas på artificiell väg.¹⁵ Fediol ansåg att art. XX. (i) i GATT-avtalet innehåller ett generellt förbud för åtgärder som leder till exportrestriktioner vilka har till syfte att skydda den inhemska industrin. EG-domstolen bedömde att art. XX (i) i GATT-avtalet inte innehåller något generellt förbud. Det har endast som syfte att ifall det föreskrivs ett förbud i en annan bestämmelse kan det öppna upp för ett undantag.¹⁶

Enligt sökande i rättsfall Fediol mot Kommissionen ansåg Fediol att art. XXIII.1(a) samt (b) och (c) i GATT-avtalet åsidosätter en förmån som en part har enligt GATT, detta genom att bruket av differentierade avgifter strider mot vissa åtaganden enligt GATT eller att det är en kränkning av gemenskapens berättigade förväntningar. EG-domstolen hävdade dock att syftet med art. XXIII i GATT-

¹¹ Mål 70/87, Fediol mot Kommissionen, p. 6

¹² Ibid, p. 27

¹³ Ibid, p. 28

¹⁴ Ibid, p. 29

¹⁵ Ibid, p. 32-33

¹⁶ Ibid, p. 36-37

avtalet är endast att visa på ett förfarande som en avtalsslutande part kan använda sig av inom ramen för GATT, som kan liknas vid en förmån som tillfaller den part vilkens motpart agerande har lett till ett åsidosättande eller minskning av GATT-avtalets syfte.¹⁷

2.2 Rådets förordning nr 2423/88

Rådets förordning nr 2423/88 accepterades enligt de då gällande internationella förpliktelser som EG hade godkänt, särskilt GATT och där i art. VI. Förordningens syfte var att bevara den jämvikt som fanns mellan rättigheter och skyldigheter enligt de internationella överenskommelser som EG hade ingått samt de överenskommelser som fanns med de egna medlemsstaterna. Avsikten med denna förordning är även att fastställa ett normalvärde för olika produkter som importeras till gemenskapen. Den ska även skapa de riktlinjer som behövs för att kunna beräkna de olika normalvärdena som gemenskapsinstitutionerna behöver för att kunna genomföra sitt arbete. Vidare har den som syfte att underlätta arbetet med antidumpningstullar och utjämningsstullar. Detta arbete ska ske snabbt och effektivt, vilket gör att handeln inte påverkas av de olika åtgärderna som genomförs.¹⁸

2.2.1 Artikel 2.4 GATT: s antidumpningskod

GATT: s antidumpningskod är ett verktyg för tillämpningen av art. VI GATT-avtalet. I art. 2.4 i GATT: s antidumpningskod föreskrivs det följande:

”När försäljning av vara av samma slag inte förekommer i den normala handeln på hemmamarknaden i exportlandet eller när sådan försäljning på grund av särskilda marknadsförhållanden inte medger en riktig jämförelse, skall dumpningsmarginalen bestämmas genom jämförelse med jämförbart pris på vara av samma slag vid export till tredje land, vilket kan vara det högsta exportpriset men bör vara av ett representativt pris, eller med produktionskostnaden i ursprungslandet med skäligt tillägg för administrationskostnader, försäljningskostnader och andra kostnader samt för vinst. I allmänhet skall tillägget för vinst inte överstiga den vinst

¹⁷ Mål 70/87, Fediol mot Kommissionen, p. 41-42

¹⁸ Se ingressen till Rådets förordning nr 2423/88

som normalt erhålls vid försäljning av vara inom samma varuområde på hemmamarknaden i ursprungslandet.¹⁹

2.2.2 Artikel 2.6 GATT: s antidumpningskod

I GATT: s antidumpningskod art. 2.6 står det att finna följande:

"För att göra en riktig jämförelse mellan exportpriset och hemmamarknadspriset i exportlandet (eller ursprungslandet) eller i förekommande fall det pris som fastställts i enlighet med bestämmelserna i artikel VI:1 (b) i GATT, skall de två priserna jämföras i samma handelsled, i allmänhet priset från fabrik, och avse försäljningar så nära varandra i tiden som möjligt. Vederbörlig hänsyn skall efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall tas till olikheter i försäljningsvillkor, olikheter i beskattning samt andra olikheter som kan påverka prisernas jämförbarhet."²⁰

2.2.3 Rättspraxis

I rättsfallet Nakajima mot Rådet²¹ ansåg Nakajima att denna förordning²² var oförenlig med GATT:s antidumpningskod samt att den inte hade tagit hänsyn till tidigare rättspraxis vad gäller fastställandet av normalvärdet av en vara. De hävdade dessutom att den nya förordningen saknar motivering.²³ Nakajima var ett företag som exporterade punktmatris skrivare till gemenskapen. Den enda verksamheten som Nakajima har i Japan är tillverkning av punktmatris skrivare, de har således ingen vertikal organisation utan opererar endast på tillverkning och distribution. De har heller ingen försäljning inom Japan utan de exporterar endast sin produkt. När EG genomförde den ovannämnda förordningen ändrade de beräkningen för den tullsats som skulle vara på importerade punktmatris skrivare.

De artiklar som Nakajima ansåg vara oförenliga med GATT:s antidumpningskod var art. 2.3 b ii och 19 i ADF. De ansåg att den nya förordningen är diskriminerande då den inte tar hänsyn till sökandes verksamhet. Detta då den endast tar hänsyn till företag som har försäljning i det egna landet genom egna

¹⁹ Agreement on Implementation of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994, art. 2.4

²⁰ Agreement on Implementation of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994, art. 2.6

²¹ Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet.

²² Se Rådets förordning nr 2423/88

²³ Se nedan

återförsäljare. Nakajima har dock ingen försäljning i det egna landet, de saknar även återförsäljare. De producerar enbart produkten och säljer den sedan vidare.²⁴

Rådet framhöll att även i den nya förordningen förekommer det beräkningsmetoder för producenter som inte har någon försäljning i det egna landet. I en jämförelse mellan den gamla förordningen²⁵ och den nya framgår det att skillnaden mellan art. 2.3 b ii i den gamla och nya förordningen är minimal. Den enda skillnaden är att gemenskapsmyndigheternas arbete har blivit mer specifikt, vilket leder till tydligare ramar att arbeta efter. Rådet understryker även att den gamla förordningen försatte Nakajima i samma situation som den nya gör.²⁶

Vad gäller erinran om att den nya antidumpningsförordningen saknar motivering betonade Rådet att gemenskapsmyndigheterna inte behöver lämna någon särskild motivering till alla bestämmelser. Detta då en sådan motivering hade kunnat leda till ytterligare diskriminering, vilket hade lett till ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen^{27 28}.

Sökanden i målet Nakajima mot Rådet²⁹ ansåg att art. 2.4 skapar en begränsning för gemenskapsmyndigheternas skönmässiga bedömning vad gäller räkningsuppgifter som de tar i beaktande vid framställning av normalvärdet. Rådet påpekade dock att deras skönmässiga bedömning inte försvinner. De ansåg nämligen att den blir uttryckt i början och i slutet av bestämmelsen. Rådet hänvisade även till förordning nr 2423/88 där det står skrivet att i de fall gemenskapsmyndigheten inte finner någon av de två första metoderna³⁰ tillämpliga i det aktuella fallet får de använda den tredje metoden³¹ eller på ett annat skäligt grundval. De konkluderade således att förordning 2423/88 är förenlig med art. 2.4 antidumpningskoden.³²

I rättsfallet med Nakajima mot Rådet ansåg Nakajima att art. 2.3 b ii i ADF är oförenlig med art. 2.6 ADK. Detta då de inte tar hänsyn till att Nakajima inte har någon organisation vertikalt. De har endast produktion och saknar således grunder för fastställandet av normalpriset och exportpriset. Rådet ansåg dock att

²⁴ Mål C-69/89, Nakajima mot Rådet, p. 1 och 13

²⁵ Se Council Regulation (EEC) No 2176/84 of 23 July 1984 on protection against dumped or subsidized imports from countries not members of the European Economic Community

²⁶ Mål C-69/89, Nakajima mot Rådet, p. 15-19

²⁷ Se nedan

²⁸ Mål C-69/89, Nakajima mot Rådet, p. 20

²⁹ Ibid

³⁰ Rådets förordning nr 2423/88, art. 2.3 b ii

³¹ Ibid, art. 2.3 b ii

³² Mål C-69/89, Nakajima mot Rådet, p. 33, 35-37

Nakajimas argument saknade all relevans då de olika bestämmelserna har helt skilda syften. Rådet visade härpå att art. 2.3 b ii i ADF ska fastställa det konstruerade normalvärdet för den berörda produkten samt att art. 2.6 i ADK har till syfte att jämföra normalvärdet med exportpriset.³³

2.3 Rådets förordning nr 404/93

Rådets förordning nr 404/93 syfte är att ersätta nationella lagar som berörde import och export av bananer. Det fanns en väldigt omfattande variation mellan de olika länderna beträffande deras lagstiftning på området, vilket skapade ett hinder på den inre marknaden samt import från tredje land. Den har således fått syftet att tillåta produktion av bananer i gemenskapen och i AVS-stater, detta för att kunna hålla en rimlig nivå beträffande priserna, både för producent och konsument. Importen från tredje land ska dock inte undergrävas. Detta då den inte blev tilldelad samma förmånliga behandling.³⁴

Förordningen ska även öppna upp en ny tullkvot varje år för traditionella AVS-stater och icke-traditionella AVS-stater samt från annat tredje land. Det ska även eftersträvas att bibehålla de traditionella handelsmönster som redan existerar. Tullsatserna skall sättas tillräckligt högt för att handeln med gemenskapens produktion samt de traditionella AVS-staterna förblir godtagbar.³⁵ Tullkvoten är indelad i tre kategorier, vilka är A, B och C^{36, 37}.

För att kunna bibehålla de aktuella producenter som redan existerade samt de importörer från de traditionella AVS-staterna måste de som importerar bananer ha en importlicens. Genom införandet av en importlicens blir det smidigare för gemenskapsmyndigheterna att vidmakthålla den handelsstruktur som redan förekommer.³⁸ Denna importlicens ska grundas på de tre åren som var mellan 1994-96, det skulle även finnas statistisk data att tillgå.³⁹

³³ Mål C-69/89, Nakajima mot Rådet, p. 38, 40-41

³⁴ Se ingressen till Rådets förordning nr 404/93

³⁵ Se Rådets förordning nr 404/93

³⁶ Definition av kategorierna A, B och C står att finna i Rådets förordning nr 404/93, art. 18 och 19.

³⁷ Rådets förordning nr 404/93, art. 19.1

³⁸ Se ingressen till Rådets förordning nr 404/93

³⁹ Se Kommissionens förordning nr 2362/98 av den 30 oktober 1998 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EEG) nr 404/93 rörande ordningen för import av bananer till gemenskapen, art. 4.1

Till denna förordning har det gjorts en del förändringar under åren. Det har även utfärdats förordningar vars syfte är att förtydliga denna förordning. Dessa nämns nedan.

- Kommissionens förordning nr 1442/93 innehåller kraven som måste bli uppfyllda för att en part skall tillhöra antingen kategori A eller B. Den går även igenom vad den behöriga myndigheten skall bokföra angående importören. Detta agerande underlättade fastställandet av en referenskvantitet, vilken underlättade arbetet vid fastställandet av den kvantitet som skall medfölja importlicensen.⁴⁰
- Rådets förordning nr 1637/98 ändrade i sektion IV i förordning nr 404/93. Denna förändring inrättade en anpassning till de internationella förpliktelser som hade ålagts EG.⁴¹ Vid ett senare tillfälle antogs även Kommissionens förordning nr 2362/98, förordningens primära syfte var att fungera som en tillämpningsföreskrift till förordning nr 404/93. I denna fastställdes även de nya tullkvoterna för de största exportländerna utanför EG.⁴² I Kommissionens förordning nr 896/2001 togs kategori indelning bort, vilken blev ersatt av referenskvantiteterna.⁴³

I rättsfallet Chiquita mot Kommissionen⁴⁴ ansåg Chiquita att det nya systemet gör att importlicenserna inte endast tilldelas dem som ska importera bananer utan även andra aktörer på marknaden. Detta är i sig inget fel ansåg Chiquita, men när de nya aktörerna som kommer in på marknaden inte har någon möjlighet att få tag i en licens, skapas en ”svartmarknad” för försäljning av licenser från de importörer som inte fyller hela sin kvot. Detta har gjort att priset ibland har legat på 200 € per ton. De anser att genom införandet av förordning nr 2362/98 har de valt att bibehålla den innevarande ställningen och det har således inte skett några förändringar i jämförelse med tidigare förordningar.^{45 46}

Enligt sökanden har Kommissionen valt den referensperiod som enligt DSB⁴⁷ ansågs vara rättsstridig, detta framkom i den rapport som DSB lämnade till EG

⁴⁰ Kommissionens förordning (EEG) nr 1442/93 av den 10 juni 1993 om tillämpningsföreskrifter för ordningen för import av bananer till gemenskapen, art. 3.1, 4.1 och 5.1

⁴¹ Rådets förordning (EG) nr 1637/98 av den 20 juli 1998 om ändring av rådets förordning (EEG) nr 404/93 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, sektion IV

⁴² Se Kommissionens förordning (EG) nr 2362/98

⁴³ Se Kommissionens förordning (EG) nr 896/2001 av den 7 maj 2001 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 404/93 när det gäller importsystemet för bananer i gemenskapen

⁴⁴ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

⁴⁵ Se ovan

⁴⁶ Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 79

⁴⁷ DSB är det organ vilket granskar rapporter som inkommer från olika paneler och andra tillsatta grupper som anser att det föreligger ett överträdelse av WTO-avtalen. Ifall DSB anser att dessa

1997.⁴⁸ Vilket leder till att den nya metoden för fördelning av bananer är lika orättvis som den förra metoden.⁴⁹

I rättsfallet OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt⁵⁰ hade Finanzgericht begärt ett förhandsavgörande av EG-domstolen. Finanzgericht ansåg nämligen att förordning nr 404/93 inte kan vara tillämplig ifall GATT har direkt effekt. Finanzgericht ansåg vidare att de berörda artiklarna i förordning 404/93 även ska vara otillämplig ifall GATT har företräde eller direkt effekt. Detta då GATT erhållit en generell direkt effekt eftersom det ingår i WTO, vilket godkändes den 1 januari 1995.⁵¹

Eftersom Finanzgericht inte kunde besvara den frågan ställde de följande fråga till EG-domstolen:

"Skall artikel 18.1 andra stycket i rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1637/98 av den 20 juli 1998, på grund av åsidosättande av artiklarna I och XIII GATT 1994 inte tillämpas, och kan detta göras gällande av en enskild inför domstol?"⁵²

Domstolen ansåg att svaret på denna fråga redan fanns given i rättspraxis. De ansåg därför att de måste ange ett motiverat beslut i frågan. Denna förklaring gjorde domstolen genom att hänvisa till rättsfall C-149/96 Portugal mot Rådet. I rättsfallet Portugal mot Rådet⁵³ fann domstolen att WTO-avtalet och de avtal och överenskommelser som finns i avtalets bilagor, med hänsyn till deras beskaffenhet och systematik, i princip inte ingår bland de regler som domstolen skall beakta när den prövar lagenligheten av gemenskapsinstitutionernas rättsakter med stöd av art. 230 EG⁵⁴. Det finns således inga rättigheter för enskilda som dessa kan åberopa inför domstol med stöd av gemenskapsrätten.⁵⁵

paneler har gjort ett riktigt antagande och undersökande kan DSB utdöma till medlemsstaten att åtgärda den rättsakt vilken inte är förenlig med WTO och ifall detta inte göras, utdöma motåtgärder mot medlemsstaten.

⁴⁸ Se ärende Europeiska gemenskaperna – Ordning tillämpning på import, försäljning och distribution av bananer, WT/DS27

⁴⁹ Ibid, p. 80

⁵⁰ Se mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt

⁵¹ Mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt, p. 19-20

⁵² Mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt, p. 21

⁵³ Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet

⁵⁴ Se art. 230 EG-fördraget

⁵⁵ Mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt, p. 23, 25

2.4 Rådets förordning nr 1522/96

Förordning nr 1522/96⁵⁶ behandlar de tullsatser vilka är gällande inom import av ris samt brutet ris till gemenskapen. Förhandlingarna för uppsättandet av denna förordning skedde enligt de föreskrifter som finns i WTO-avtalen. Det föreskrivs även att det skall iakttas särskild hänsyn till de traditionella importörerna. Rådet förutsätter även att de exporterande länderna uppfyller de internationella överenskommelserna som har varit till grund för förhandlingarna angående tullkvoterna för import av ris samt brutet ris.⁵⁷

I rättsfallet Italien mot Rådet⁵⁸ begärde Italien ett ogiltigförklarande av Rådets förordning nr 1522/96. Det ovannämnda rättsfallet handlar om en situation där Rådet ingick ett avtal med Thailand och Australien angående importlicenser för ris till Österrike, Finland och Sverige. Det gällde särskilt artiklarna 3, 4 och 9. De grunder som Italien baserade sin ogiltigförklaring på var att i Rådets förordning nr 1522/96 art. 3 och 4 föreskrivs att endast de som har en exportlicens i ursprungslandet kan bli tilldelad en importlicens av gemenskapens institutioner. Italien ansåg att det inte kan vara en fråga som anses ha en ömsesidig lösning, vilket det ska vara enligt den förhandlingsmetod Rådet och dess avtalspartners valt.⁵⁹

Sökanden ansåg vidare att den förvaltning av tullkvoterna, vilken även den nämns i art. 3 och 4 i ovannämnda förordning, strider mot det beslut⁶⁰ som godkände överenskommelserna. Detta då de endast hade förhandlingar med Konungariket Thailand vad gäller förvaltningen av importkvoterna. De ansåg således att den förvaltning av importlicenser, vilket Rådet godkänt inte bör gälla Australien.⁶¹

Rådet ansåg dock att en ömsesidigt godtagbar lösning inte kräver något särskilt kriterium angående det resultat som skall uppnås vid förhandlingarna. Svarande påpekade även att vad gäller förvaltningen av importlicenser, måste gemenskapen disponera över ett utrymme för skönsässig bedömning vid behandling av tullkvoterna. Australien kan således inte undantas enbart på de grunder att det inte föreskrivs i överenskommelsen.⁶²

⁵⁶ Se Rådets förordning nr 1522/96

⁵⁷ Se ingressen till Rådets förordning nr 1522/96

⁵⁸ Se mål C-352/96, Italien mot Rådet

⁵⁹ Mål C-352/96, Italien mot Rådet, p. 10-11

⁶⁰ Se 95/592/EG: Rådets beslut av den 22 december 1995 om antagande av resultaten av förhandlingarna med vissa tredje länder enligt GATT artikel XXIV.6 och andra därmed sammanhängande frågor

⁶¹ Mål C-352/96, Italien mot Rådet, p. 12

⁶² Ibid, p. 15-16

Den Italienska regeringen har även gjort gällande att art. 9 i ovannämnda förordning inte är tillräckligt motiverad. Detta då Rådet inte hänvisar till vilka kriterier och uppgifter som ligger till grund för den tröskeln av import av ris vad gäller förpackningar på fem kilo eller mindre.⁶³ Rådet menade på att det inte finns någon bristande motivering, eftersom de grunder som finns till art. 9 i ovannämnda förordning framgår tydligt i övervägandena till förordningen.⁶⁴

Det EG-domstolen poängterade vad gäller motiveringen av en förordning är att det skall framgå klart och tydligt vilket resonemang lagstiftaren har haft, vilket gör att de berörda parterna får kännedom om de åtgärder som har företagits samt skälen till dessa, vilket i slutändan underlättar för Förstainstansrätten och EG-domstolen när de bedriver sin prövningsrätt. EG-domstolen resonerar vidare med att det i motiveringen inte behöver framgå alla väsentliga och rättsliga omständigheter. Det framkommer således i ingressen till Rådets förordning nr 1522/96 tydligt vilken motivering Rådet har haft med förordningen.⁶⁵

⁶³ Mål C-352/96, Italien mot Rådet, p. 34

⁶⁴ Ibid, p. 37

⁶⁵ Ibid, p. 40-41. Se även nedan för mer information.

3. Allmänna och internationella rättsprinciper i EG-domstolens praxis

I detta kapitel kommer jag att gå igenom de allmänna rättsprinciper som finns inom EG-rätten. Jag har dock förbehållit mig till de som nämns i de rättsfall som har relevans i detta arbetet. Syftet är att först förklara kortfattat vad som inbegrips i de allmänna rättsprinciperna, för att sedan förtydliga detta med ett eller flera exempel från rättspraxis. Jag vill således visa på de olika argumenten som parterna använder för att antingen få igenom användandet av en allmän rättsprincip. Efter detta kommer jag ha en genomgång av internationella rättsprinciper och deras tillämpning i EG-rätten. Behandlingen kommer att vara liknande den som görs till de allmänna rättsprinciperna. Detta kapitel kommer även att behandla de rättsfall vilka redan har presenterats samt andra rättsfall vilka inte har fokuserat på lagtext, de har istället haft en mer omfattande diskussion kring olika principer.

3.1 Principen om rätten till försvar

Principen om rätten till försvar är en princip vilken innefattar flera. I denna princip finns det t.ex. att ingen ska dömas ohörd, rätten till aktinsyn och rätten att inte behöva vittna mot sig själv. Dessa benämns processuella rätts säkerhetsgarantier, detta för att alla har rätt till en rättvis rättegång.⁶⁶

3.1.1 Rätten att inte dömas ohörd eller rätten att yttra sig

Denna princip är mer av en straffrättslig karaktär och har väldigt gamla rötter. Den tillämpas främst på fall där olika administrativa förfaranden inom EG har lett till negativa konsekvenser för enskilda.

⁶⁶ Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm 2005, s. 58

Principen härstammar främst från den engelska principen om ”right of a fair hearing” som vidare kommer från det engelska common law systemet. Första gången denna princip blev erkänd inom EG-rätten var i mål 17/74⁶⁷ från vilken den senare har vidareutvecklats och fått större erkännande genom gemenskapsrättslig praxis.⁶⁸

I Nakajima⁶⁹ åberopade sökanden att de aldrig fick möjligheten att yttra sig angående den nya antidumpningsförordningen, vilken har nämnts ovan. När de berörda myndigheterna ej informerades Nakajima om att de skulle ändra den metod som användes för att beräkna det konstruerade normalvärdet för elektroniska skrivmaskiner, blev Nakajima således drabbade. Detta då den nya beräkningsmetoden inte tog hänsyn till Nakajimas särskilda ställning vad gällde import till EG med sina skrivmaskiner.⁷⁰

Kommissionen besvarade detta med att påpeka att under det administrativa förfarandet fick Nakajima delta i möten med gemenskapsinstitutionerna i vilka de fick möjlighet att yttra sig. Kommissionen framförde även det att i protokollen från mötena samt den korrespondens som pågick mellan parterna, framgick att Nakajima hade möjlighet att yttra sig samt att de hade blivit delgivna all den information som berörde det aktuella beslutet. De ansåg således att Nakajima inte hade rätt att åberopa principen om rätten till försvar.⁷¹

3.1.2 Aktinsyn

För att en part i ett administrativt förfarande ska ha möjlighet att göra korrekta yttranden måste den ha full tillgång till de akter som Kommissionen eller motsvarande använder. I denna del av principen om rätten till försvar fastslås det att en berörd part ska få se de akter som är väsentliga. Det har även gått till den graden att den berörda parten har rätt att se allting utom de handlingar som är lagda under sekretess. De akter som är under sekretess avgörs ifall de ska stanna där av förstainstansrätten. Kommissionen eller motsvarande har således inte någon egen rättighet vid avgörandet av vilka handlingar som är sekretess belagda eller inte.⁷²

⁶⁷ Mål 17/74, Transocean Marine Paint Association mot Kommissionen

⁶⁸ Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm 2005, s. 58-59

⁶⁹ Mål C-69/89, Nakajima mot rådet

⁷⁰ Ibid, p. 107

⁷¹ Ibid, p. 109-110

⁷² Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm, 2005, s. 60

I målet med Nakajima⁷³ framförde sökanden att den aldrig fick ta del av den information i vilken det stod att finna vilka företag vars räkenskapsuppgifter hade legat som grund till beräkningen av normalvärdet. De ansåg även att vid fastställandet av beslutet har Kommissionen använt sig av andra uppgifter än de som framgick i den undersökningsrapport vilken Nakajima fått ta del av, vilken särskilt tog hänsyn till de berörda producenterna.⁷⁴

Kommissionens svar på det var att Nakajima inte har rätt att få ta del av vilken information som helst. De måste därför förstå att information angående deras konkurrenter som berör deras räkenskap är konfidentiell och kan således inte lämnas ut.⁷⁵

3.2 Principen om rättssäkerhet

Denna princip går förbi kraven på förutsebarhet i lagstiftningen och i rättstillämpningen. Genom denna princip har även principen om skydd för förvärvade rättigheter och berättigade förväntningar utvecklats. Inom principen om rättssäkerhet finns även ett förbud om att man inte kan straffas två gånger för samma gärning. Detta gäller då främst där en person eller motsvarande kan dömas inför två olika rättsordningar. T.ex. inför Sveriges rättsordning och EG: s rättsordning.⁷⁶

Nakajima ansåg att principen om rättssäkerhet hade åsidosatts när gemenskapsinstitutioner presenterade den nya metoden för beräkning av normalvärdet. Detta eftersom Nakajima ansåg att de kunde ha en sådan förväntning att den nya grundförordning skulle göra samma anpassning som den föregående. Då Kommissionen och Rådet inte gjorde denna anpassning till Nakajimas speciella struktur gick Nakajima miste om sin berättigade förväntning. Nakajima förlorade även sitt skydd för förvärvade rättigheter.⁷⁷

Kommissionen påpekade att detta argument inte kan godtas då Nakajima hade möjligheten att yttra sig angående det normalvärde vilket Nakajima ansåg vara tillämpligt i deras fall. Vidare ansåg Kommissionen att den i förevarande fall har använt sig av den skönsmässiga bedömningen, vilken tillåter utrymme för

⁷³ Mål C-69/89, Nakajima mot rådet

⁷⁴ Ibid, p. 107

⁷⁵ Ibid, p. 112

⁷⁶ Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm, 2005, s. 56

⁷⁷ Mål C-69/89, Nakajima mot rådet, p. 116

agerande som inte är lagstadgat. Detta särskilt vad gäller beräkningen av normalvärdet som Nakajima invänt emot. Gemenskapens institutioner har således rätt att använda sig av detta handlingsutrymme utan att förklara varje kriterium som institutionen använder på varje konkret situation. Enligt Kommissionen kan inte en ekonomisk aktör påstå att den har rätt till några berättigade förväntningar. Även i fall där aktören blev gynnad av en tidigare förordning, kan den inte förvänta sig att det kommer vara samma vid genomförandet av nästa. Detta särskilt då gemenskapsmyndigheterna har rätt att använda sig av sin skönmässiga bedömning för att ändra en rådande situation.⁷⁸

I rättsfallet Portugal mot Rådet⁷⁹ ansåg Portugal att de näringsidkare vilka agerade på den inhemska textilindustrin har blivit nekade principen om berättigade förväntningar. Sökanden ansåg nämligen att näringsidkarna hade rätt att förvänta sig att öppnandet av textilmarknaden för internationell konkurrens skulle ske enligt plan och inte genomgå några väsentliga förändringar. Genom antagandet av avtalsmemorandumet⁸⁰ ansåg den portugisiska regeringen att Rådet accelererade processen för öppnandet av EG:s inre textilmarknad. Denna oförutsedda förändring påverkade de portugisiska näringsidkarna, då en förändring av denna grad inte var medräknade i de omstruktureringsåtgärder som Rådet själv bestämt vara oundgängliga för de portugisiska näringsidkarna. Näringsidkarna blir således åsamkade både skador och åtgärdernas effektivitet blir hämmad.⁸¹

Det första som Rådet anmärkte på är att de portugisiska näringsidkarna inte kunde ha några berättigade förväntningar på en situation vilken var under förhandling. Dessa näringsidkare kan således inte ha förväntat sig att Indien och Pakistan skulle ha öppnat upp sina marknader utan att EG gav något i ersättning. Det finns därav ingen rättslig förpliktelse från Rådets sida vilken kan anses ge upphov till en berättigad förväntning.⁸²

Det andra som Rådet hävdade är att det ifrågasatta avtalsmemorandumet⁸³ aldrig hade som syfte att uttrycka tvivel om Uruguayrundan. Avtalsmemorandumet⁸⁴ innehåller inte någon restriktion vilket öppnar upp för en snabbare process av öppnandet av textilmarknaden för internationell konkurrens. Det enda som föreskrivs är att Kommissionen är villig att vara mer öppen för diskussioner angående önskemål från Indien och Pakistan. Detta kan på inget vis förändra den

⁷⁸ Mål C-69/89, Nakajima mot rådet, p. 117-120

⁷⁹ Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet

⁸⁰ Se Rådets beslut 96/386/EG

⁸¹ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 69-71

⁸² Ibid, p. 72

⁸³ Se Rådets beslut 96/386/EG

⁸⁴ Ibid

tidsplan vilken blev uppsatt i samband med avslutandet av Uruguayrundan och däri följande GATT 1994.⁸⁵

3.3 Proportionalitetsprincipen

Proportionalitetsprincipen inbegriper vilken behörighet gemenskapen har att handla inom specifika områden, gränsen för de bördor som kan belasta enskilda genom gemenskapsrätten samt till vilken grad medlemsstater kan upprätthålla handelsbegränsande åtgärder inom gemenskapsrätten. Denna princip har en väldigt central betydelse. Detta då den avgör ifall införandet av en gemenskapsrättsakt är lagenlig eller inte. Den frågan som brukar ställas för att utreda detta är ifall den tänkta åtgärden går längre än vad som behövs och är nödvändigt för dess syfte.⁸⁶ Det skydd som följer av proportionalitetsprincipen i den tolkningen att det avgör lagenligheten är att betrakta som ett skydd för enskilda. Samma tillämpning kan ses vad gäller de handelsbegränsande åtgärderna som en medlemsstat kan ta. Proportionalitetsprincipen ska då öppna upp möjligheten att göra en avvägning mellan fri rörlighet och det nationella skyddet. Detta för att försvara enskilda från onödigt långtgående ingrepp från medlemsstaten.⁸⁷

I rättsfallet Chiquita mot Kommissionen⁸⁸ ansåg sökanden att ett ifrågasättande av förordning nr 2362/98⁸⁹ endast kan förekomma ifall tillämpning av proportionalitetsprincipen var gällande. Chiquita ansåg nämligen att förordning nr 2362/98 är ”uppenbart olämplig”, detta då de åtgärder som skulle vidtas var helt i strid med det syfte den skulle uppfylla. Förordning nr 2362/98 hade enligt sökanden som syfte att dels uppnå en förenlighet med WTO: s regler samt dels främja avsättningen för AVS- och gemenskapsbananer. Denna tilldelning som skulle uppnås med förordning nr 2362/98 blev av DSB konstaterad oförenlig med GATT. Därav ska det anses som att förordning nr 2362/98 strider mot proportionalitetsprincipen.⁹⁰

Enligt Kommissionen kunde detta argument inte godtas. Detta då sökanden hade förbisett det politiska mål som Kommissionen hade att följa vid tilldelning av importlicenser samt den ordning dessa skulle lyda under.⁹¹

⁸⁵ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 73

⁸⁶ Hetne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm, 2005, s. 150

⁸⁷ Ibid, s. 58

⁸⁸ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

⁸⁹ Se Kommissionens förordning nr 2362/98

⁹⁰ Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 224

⁹¹ Ibid, p. 225

EG-domstolen påpekade i detta rättsfall⁹² att gemenskapslagstiftaren har vad gäller frågor inom jordbrukspolitiken ett väldigt stort utrymme för skönsmässig bedömning. Vilket kan liknas vid det politiska ansvar som följer med detta område. EG-domstolen ansåg vidare att en förordning inom detta område endast kan anses vara uppenbart olämplig ifall den åtgärd som följer strider mot de mål som de berörda institutionerna försöker uppnå. Detta särskilt då både Rådet och Kommissionen måste jämka de olika intressena som finns på detta område för att kunna genomföra de politiska val som finns på gemenskapsmarknaden.⁹³

I rättsfallet Italien mot Rådet ansåg sökande att art. 3, 4 samt 9 i förordning nr 1522/96⁹⁴ strider mot proportionalitetsprincipen. Italien ansåg att art. 3, 4 och 9 i ovannämnda förordning gav Thailand och Australien en fördel genom den förvaltning som iaktogs vid beviljandet av importlicenser. Detta då förvaltningssystemet av importlicenser var av sådan natur att de endast kunde erhållas ifall det exporterande landet utgav en exportlicens. Resultatet av detta blir enligt Italienska regering sådan att de exporterande länder kontrollerar över den överenskomna tullkvoten. Vidare finner de att Rådet inte har försökt att uppfylla de åtgärder som borde vara lämpliga vad gäller den gemensamma jordbrukspolitikens krav.⁹⁵

Rådet replikerade mot detta att deras avsikt var att behålla de goda relationer som fanns med Australien. De ville därför ge Australien samma fördelar som Thailand åtnjöt, vilket gjorde att Australien inte missgynnades i förhållande till Thailand. De anser därför att den vidtagna åtgärden är korrekt genomförd för att uppnå det syfte vilket Rådet hade.⁹⁶

EG-domstolen ansåg att ett klagörande av proportionalitetsprincipen var nödvändig. I deras yttrande poängterade de att en granskning av en förordning med proportionalitetsprincipen måste ske på två grunder. Det första är att kontrollera ifall de medel som stadgas i förordningen är givna att leda till att förordningens mål uppnås. Det andra är att undersöka ifall de medel som tilldelats går utöver det som är nödvändigt för att kunna uppnå målet.⁹⁷

Enligt EG-domstolen framgår det i ingressen till förordningen⁹⁸ att syfte med den är att bibehålla de traditionella handelsmönster som inbegriper den utvidgade

⁹² Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 225

⁹³ Ibid, p. 228

⁹⁴ Se rådets förordning nr 1522/96

⁹⁵ Mål C-352/96, Italien mot Rådet, p. 13

⁹⁶ Ibid, p. 17

⁹⁷ Mål C-352/96, Italien mot Rådet, p. 25

⁹⁸ Se Rådets förordning nr 1522/96

gemenskapen. De ville även undvika korsvisa subventioner mellan den export som redan besitter fördelen av den ifrågasatta förordning och de som exporterar varor som är kopplade till en normal exportavgift. Det omtvistade förvaltningssystemet avsåg även att reglera de kvoter som berör de traditionella leverantörerna, särskilt vad gäller den överenskommelse vilken ingåtts med de berörda tredje länderna. EG-domstolen fann således att de myndigheterna som finns i exportlandet är de som bäst kan avgöra vilka de traditionella leverantörerna av ris till Österrike, Finland och Sverige är. De har således möjligheten att se till att det traditionella handelsflödet bibehålls genom utdelandet av exportlicenser.⁹⁹ Generaladvokaten har även han påpekat att den beviljade fördelen inte kan anses vara oproportionerlig i förhållande till det syfte vilket eftersträvats med förordningen.¹⁰⁰

I ett annat rättsfall mellan Tyskland och Rådet¹⁰¹ ansåg Tyskland att Rådets förordning nr 404/93 och bestämmelserna däri rörande handel med tredje land strider mot proportionalitetsprincipen. Detta då förordningen hade som syfte att främja handel med AVS-länderna samt skydda den gemensamma marknaden.¹⁰²

EG-domstolen påpekade i första hand att frågor som berör EG: s jordbrukspolitik faller under stor skönsmässig bedömning vad gäller lagstiftarens utrymme för bedömning av de politiska mål vilka blir uppsatta av EG. EG-domstolen underströk vidare att ifall EG-domstolen skall pröva lagenligheten av en förordning som är inom jordbrukssektorn, måste det framgå att den åtgärd som anses vara otillbörlig är det i förhållande till de mål vilka har blivit uppsatta av den berörda institutionen. Denna begränsning gäller särskilt de fall där Rådet vid införandet av en gemensam marknadsorganisation måste modifiera samman olika motstridiga intressen, vilka kan finnas inom marknaden samt ta hänsyn till olika politiska val som uppstår inom ansvarsområdet.¹⁰³

Tyskland ansåg att detta genomförande hade kunnats göra utan de drastiska åtgärder som används för att genomföra syftet med förordningen. Den tyska regeringen menade att EG kunde ha utvecklat ett stöd för den gemensamma marknaden och för AVS-staterna, vilket hade finansierats genom en tullavgift för import av bananer från tredje land.¹⁰⁴

⁹⁹ Mål C-352/96, Italien mot Rådet, p. 26, 28

¹⁰⁰ Mål C- 352/96, Italien mot Rådet, General advokatens avgörande, p. 32

¹⁰¹ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet

¹⁰² Ibid, p. 88

¹⁰³ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 89-91

¹⁰⁴ Ibid, p. 93

EG-domstolen replikerade detta med att även i de fall då det finns andra lämpliga åtgärder kan inte EG-domstolen åsidosätta Rådets bedömning med sin egen. Detta även om frågan gäller ifall åtgärderna som vidtagits var lämpliga eller inte. EG-domstolen ansåg således att sökanden inte har kunnat påvisa några grunder för att Rådets beslut har varit olämplig i förhållandet till syftet med den antagna förordningen. Vidare ansåg EG-domstolen att Tyskland förslag inte hade kunnat uppnå det utsatta målet med en integrerad marknad för bananer, vilket är grunden för alla gemensamma marknadsorganisationer.¹⁰⁵

3.4 Lojalitetsprincipen

Lojalitetsprincipen används för att kunna säkerställa att gemenskapsrätten genomförs i medlemsstaterna. Denna princip har således väldigt stor betydelse för gemenskapsrätten. Lojalitetsprincipen används ofta av EG-domstolen i sådana sammanhang då det förekommer diskutabla rättsprinciper. Principen innebär för medlemsstaterna att de ska vara lojala gentemot EG-rätten och inte motarbeta dess verkan. Det var denna princip som lade grunden för EG-rättens företräde och dess fulla genomslagskraft.¹⁰⁶

I målet Portugal mot Rådet¹⁰⁷ hävdade Portugal att Rådet bröt mot lojalitetsprincipen när de ingick de bilaterala avtalen med Indien och Pakistan. Enligt Portugal ingicks dessa avtal utan att ta hänsyn till Portugals ståndpunkt i frågan. Portugal hävdade att de under hela förhandlingsprocessen framfört sina åsikter angående avtalen. Sökanden i målet medgav att de godkände WTO-avtalen med förbehållet att Indien och Pakistan skulle öppna upp sina marknader utan att det skapades eftergifter för EG:s medlemsstater. Portugal ansåg dock att detta åsidosattes genom godkännandet av avtalsmemorandumen¹⁰⁸. De grundar detta uttalande på att i det godkända avtalsmemorandumet föreskrivs ett snabbare öppnande av textilvarumarknaden än vad som bestämts i WTO-avtalen. Gemenskapens tullkvoter skulle även de avlägsnas för att effektivare kunna genomföra avtalsmemorandumet. Portugal ansåg även att avtalet krävde en enhällig majoritet för att få ett godkännande, detta då den godkändes av endast en kvalificerad majoritet.¹⁰⁹

¹⁰⁵ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 94-97

¹⁰⁶ Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm, 2005, s. 54

¹⁰⁷ Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet

¹⁰⁸ Se 96/386/EG: Rådets beslut av den 26 februari 1996 om slutande av avtalsmemoranda mellan Europeiska gemenskapen och Islamiska republiken Pakistan samt Europeiska gemenskapen och Republiken Indien om marknadstillträde för textilvaror

¹⁰⁹ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 59-62

Rådet bedömde att Portugals ståndpunkt var av politisk natur, detta då det i förordning nr 852/95¹¹⁰ beviljades subventioner till Portugals förmån med hänsyn till deras textilindustri. Rådet framhåller även att det inte krävs en enhällig majoritet, utan endast en kvalificerad majoritet. Detta på grunderna att det ifrågasatta beslutet endast gällde en handelspolitisk rättsakt.¹¹¹

3.5 Likabehandlingsprincipen

Likabehandlingsprincipen består av olika, mer specifika diskrimineringsförbud, vilka har utvecklats inom EG-rätten. Syftet med denna princip är att fall som är lika skall behandlas lika och olika fall olika. Denna diskriminering kan ta form på olika sätt. Det kan ske genom föreskrifter eller praxis. Diskrimineringen kan även uppstå utan att åtgärden hade det som syfte, detta kallas dold diskriminering och det beror på att verkningarna av en åtgärd blir diskriminerande. Det finns en nackdel med likabehandlingsprincipen. Det är att domstolen först måste pröva ifall rättsfallen är lika eller ifall det finns anledning att särbehandla dem.¹¹²

En del inom likabehandlingsprincipen är principen om icke-diskriminering. Denna princip innebär att alla medlemsstater och unionsmedborgare skall ha samma rättigheter och inte bli åsidosatta.¹¹³ I rättsfallet Tyskland mot Rådet¹¹⁴ ansåg den tyska regeringen att den omfördelning av tullkvoterna vilken uppstod vid införandet av Rådets förordning nr 404/93 är en obefogad diskriminering. Sökanden ansåg detta eftersom de näringsidkare som importerade bananer till Tyskland förlorade sin rätt att fritt utöva näringsverksamhet. Denna frihet blev begränsad p.g.a. att förordningen föreskrev en fördelning av tullkvoten, vilket innebar att 30 % av marknaden blev uppdelad efter importlicenser. Dessa 30 % gällde import från den inre marknaden samt AVS-länder, således blir de importörer drabbade som importerar bananer från annat tredje land, till vilket det inte finns denna tullkvot. De ansåg följaktligen att bananmarknaden var likvärdig med resterande jordbruksmarknaden och borde därav behandlas jämlikt med den. Detta då en av huvudgrunderna inom jordbrukssektorn är att den ska utesluta varje form av diskriminering mellan producenter och konsumenter inom gemenskapen.¹¹⁵

¹¹⁰ Se Rådets förordning (EG) nr 852/95 av den 10 april 1995 om finansiellt stöd till Portugal avseende ett särskilt program för modernisering av textil- och beklädnadsindustrin

¹¹¹ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 63-64

¹¹² Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm, 2005, s. 57

¹¹³ Ibid, s. 137

¹¹⁴ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet

¹¹⁵ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 64-67

För att EG-domstolen skall kunna avgöra ifall jämförbara situationer behandlas olika måste de undersöka hur situationen var innan förordning antogs. EG-domstolen kom fram till att det innan förordning antogs fanns flera olika sorters öppna marknader, vissa av medlemsstaterna använde sig inte av något tullsystem, medan andra hade begränsad import från tredje land. Även de skyddade marknaderna hade olika system. Det fanns således ingen marknad inom gemenskapen som var den andre lik.¹¹⁶

I de medlemsstater där det var öppna marknader fanns det möjlighet för näringsidkarna att importera bananer från tredje land utan att vara begränsade av kvantitativa restriktioner. I Tyskland som exempel fanns där inte ens någon tull och kvoten blev regelbundet anpassad. Detta var till skillnad från de skyddade marknaderna där näringsidkarna i stort endast sålde gemenskapsbananer och AVS-bananer. Dessa marknader var således utan konkurrens från de mer konkurrenskraftiga bananerna från tredje land. P.g.a. detta hade bananer från gemenskapen och AVS betydligt högre pris än de som kom från tredje land.¹¹⁷

EG-domstolen ansåg därför att det inte fanns någon jämförbarhet mellan de olika marknaderna innan den ovannämnda förordningen antogs. EG-domstolen har dock även påpekat att de är fullt medvetna om att förordningen påverkar näringsidkarna i de olika länderna på olika sätt. Denna situation var dock oundviklig enligt EG-domstolen, då syftet med förordningen var att integrera de olika marknaderna till en gemensam marknad för bananer.¹¹⁸

3.6 Principen om motiveringsskyldighet

Motiveringsskyldigheten är av en väsentlig natur enligt EG-rätten. Detta då en rättsakt som kan anses vara bristfälligt motiverad, även kan bli ogiltigförklarad av EG-domstolen. Denna motiveringsskyldighet gäller både individuella och normativa rättsakter. De normativa rättsakterna måste motiveras då det fungerar som ett rättfärdigande av det beslut som det beslutande organet vidtagit.¹¹⁹ Vad avsevärt är de individuella rättsakterna anser EG-rätten att det krävs en motiveringsskyldighet för att bevara den individuella rättssäkerheten. Det finns således två krav som skall vara uppfyllda för att motiveringsskyldigheten skall anses genomförd:

¹¹⁶ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 69-70

¹¹⁷ Ibid, p. 71

¹¹⁸ Ibid, p. 72-74

¹¹⁹ Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm, 2005, s. 55-56

- Den som en rättsakt riktar sig till skall kunna identifiera de sakomständigheter och motiv som rättsakten grundar sig på i tillräcklig utsträckning för att kunna tillvarata sina rättigheter, och
- EG-domstolen och förstainstansrätten måste kunna utöva sin rättsliga kontroll över att rättsakten i fråga är antagen på legitima grunder.

Det finns även ett krav att förstainstansrätten måste motivera sina avgöranden, då en bristfällig motivering oftast leder till ett överklagande vid EG-domstolen, vilket är en ofta åberopad ogiltighetsgrund.¹²⁰

I rättsfallet *Petrotub och Republica mot Rådet och Kommissionen*¹²¹ ansåg Petrotub att gemenskapens institutioner brustit i sin motivering vad gäller Rådets förordning nr 384/96¹²². Detta då det föreskrivs i art. 2.11 i ovannämnda förordning att ifall en part tillämpar en asymmetrisk metod för fastställandet av normalvärdet av en vara vilken importeras till EG, skall den behöriga myndigheten förklara varför den har tillämpat den asymmetriska metoden istället för de två symmetriska metoderna. Enligt art. 2.4.2 antidumpningskoden skall detta bruk bli motiverat för de berörda parterna i den förordning där den asymmetriska metoden används. Petrotub gör även gällande att i domen¹²³ vid förstainstansrätten frångick förstainstansrätten denna motiveringsskyldighet då de inte tog hänsyn till art. 2.4.2 i antidumpningskoden.¹²⁴

Rådet replikerade detta med att Petrotub inte grundade sin talan på en åtskillnad mellan bestämmelser och motivering. Det Petrotub ifrågasatte är enligt Rådet inte bristande motivering, utan snarare den situationen att den ifrågasatta förordningen inte tog hänsyn till både den första och andra symmetriska metoden, utan den iakttog endast den första för att sedan tillämpa den asymmetriska metoden. Rådet gjorde även gällande att det bedömningsutrymme vilket det har att förfoga över vid bestämmelser av tillämpning av metod för att fastställa en dumpningsmarginal inte kan ifrågasättas av rent formella och processuella krav. Rådet påpekar att de endast behöver motivera de viktigaste beaktandena som gjorts vid utövandet av sina befogenheter.¹²⁵

Rådet gör i ett sista påpekanden gällande att motiveringsskyldigheten är begränsad till den grad att det inte ankommer på myndigheterna i sig att i detalj motivera varje bestämmelse. Det är snarare på det viset att den part som inte

¹²⁰ Hettne, Jörgen; m.fl., *EU-rättslig metod*, Stockholm, 2005, s. 63

¹²¹ Se Mål C-76/00 P, *Petrotub och Republica mot Rådet och Kommissionen*

¹²² Se Rådets förordning (EG) nr 384/96 av den 22 december 1995 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen

¹²³ Se de förenade målen T-33/98 och T-34/98, *Petrotub och Republica mot Rådet*

¹²⁴ Mål C-76/00 P, *Petrotub och Republica mot Rådet och Kommissionen*, p. 22-24

¹²⁵ *Ibid*, p. 42-43

finner förordningen tillfredställande, har som möjlighet att ifrågasätta de delar eller hela förordningen inför domstol.¹²⁶

EG-domstolen valde i det aktuella rättsfallet att klargöra vissa saker innan de gick in på diskussionen angående ifall förstainstansrätten samt den ifrågasatta förordningen¹²⁷ har brutit i sin motivering. Eftersom art. 2.4.2 i antidumpningskoden är en bestämmelse inom WTO-avtalen ansåg domstolen att denna inte bör ingå bland de rättsregler vilka domstolen skall iaktta vid bedömandet av en förordnings lagenlighet. Den skall dock göra detta ifall EG:s institutioner har avsett att fullgöra en särskild förpliktelse som den åtagit sig inom ramen för WTO. I den ifrågasatta förordningens ingress framgår det att den har som syfte att följa de regler som återfinns i 1994 års antidumpningskod. EG-domstolen fann det således onekligt att denna förordnings syfte är att säkerställa en särskild förpliktelse enligt WTO.

EG-domstolen påpekade då att i art. 2.4.2 antidumpningskoden står det att finna en särskild motiveringsskyldighet, vilken inte är med skriven i art. 2.11 Rådets förordning nr 384/96. Domstolen fann även att Rådet inte har tagit de symmetriska metoderna i beaktande när de fastställde normalvärdet. De har även undvikit att motivera sina skäl till detta. EG-domstolen ansåg därför att de måste ogiltigförklara domen från förstainstansrätten samt Rådets förordning nr 384/96 vad gäller tillämpning gentemot Petrotub och Republica.¹²⁸

3.7 Principen om begränsad harmonisering

Enligt principen om begränsad harmonisering kan inte en enskild ekonomisk aktör inför den nationella domstolen eller EG-domstolen och Förstainstansrätten åberopa att den nationella rätten eller gemenskapslagstiftningen är oförenlig med bestämmelserna i WTO-avtalen.¹²⁹ I vissa situationer gäller detta även medlemsstaterna.¹³⁰

I rättsfallet Portugal mot Rådet¹³¹ förklarade EG-domstolen varför enskilda inte kan åberopa WTO-avtalen som grunder för en granskning av lagenligheten av

¹²⁶ Mål C-76/00 P, Petrotub och Republica mot Rådet och Kommissionen, p. 45

¹²⁷ Se Rådet förordning nr 384/96

¹²⁸ Mål C-76/00 P, Petrotub och Republica mot Rådet och Kommissionen, p. 54-64

¹²⁹ Se Mål C-70/87, Fediol mot Kommissionen, p. 19; Mål C-69/89, Nakajima mot Rådet, p. 27; Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen; Mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt, p. 25; Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 109

¹³⁰ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 109

¹³¹ Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet

gemenskapsrättsakterna. Det första är att WTO: s system i huvudsak är grundad på förhandlingar mellan medlemmarna.¹³² Det andra är att ifall nationella domstolar inte skulle ha möjligheten att använda nationella lagar som är oförenliga med WTO-avtalen, skulle detta få konsekvensen att de lagstiftande och beslutande organen i förhandlingar förlorade möjligheten att nå gemensamma lösningar på de olika problem som uppstår.¹³³ Den avsaknad som då hade uppstått vad gäller möjligheten att nå ömsesidiga lösningar hade således frångått WTO-avtalens grundprincip om ömsesidiga fördelar för alla parter.¹³⁴ Som slutlig anledning påpekade EG-domstolen att i fall det hade varit EG-domstolens uppgift att garantera lagenlighet i EG: s rättsakter i förhållande till WTO-avtalen, hade de berövat EG: s beslutande och lagstiftande organ den handlingsfrihet som EG: s handlingspartners åtnjuter.¹³⁵ Det är på dessa grunder EG-domstolen avvisar enskilda aktörer möjligheten att ifrågasätta den nationella lagstiftningen eller gemenskapslagstiftningen med hjälp av WTO-avtalen.

3.8 Undantag till principen om begränsad harmonisering

Det finns två undantag till principen om begränsad harmonisering. Dessa är Clear reference exception och Transposition exception. Nedan kommer det att genomföras en genomgång av dessa två.

3.8.1 Clear reference exception

Detta undantag gjorde det möjligt för domstolen att genomföra en rättslig granskning av Kommissionens agerande. Kommissionen ansåg nämligen i målet Fediol mot Kommissionen¹³⁶ att de grunder vilka Fediol vilade sina argument på inte föll innanför de regleringar vilka en enskild kunde åberopa. Kommissionen ansåg nämligen att det dels måste ha skett ett åsidosättande av en skyddsregel, dels en överträdelse av vissa gemenskapsrättsliga bestämmelser, dels grovt maktmissbruk från Kommissionens sida med hänsyn till skyddsreglerna. Kommissionen hävdade även det att Fediol inte har rätt att göra bestridanden mot

¹³² Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 36, 42

¹³³ Ibid, p. 40

¹³⁴ Ibid, p. 45

¹³⁵ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 46

¹³⁶ Se mål 70/87, Fediol mot Kommissionen

Kommissionens beslut. Invändningar av detta slag kan inte göras då Kommissionen inte endast har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning utan även politiska aspekter att visa hänsyn till. En enskild individ kan inte klandra gemenskapens intressen vad gäller ett slutgiltigt beslut.¹³⁷

I målet mellan Fediol mot Kommissionen ansåg nämligen domstolen att de grunder som Fediol åberopade inte var av den natur som Kommissionen hävdade. Därav har Fediol rätt till en prövning av Kommissionens agerande. Detta undantag till principen skapade möjligheten för enskilda att få en rättslig prövning av Kommissionens agerande i förhållande till GATT-avtalen.¹³⁸

Undantaget som framkommer i Tyskland mot Rådet¹³⁹ vilket är en utveckling på den praxis som utvecklades i Fediol¹⁴⁰ fastslår att även i de fall då det är konstaterat att GATT inte har direkt effekt och även i fall där enskilda inte kan åberopa dem inför domstolen, kan den enskilde inför domstolen åberopa GATT om gemenskapen haft till syfte att genomföra ett åtagande enligt GATT-avtalet eller då rättsakten direkt hänvisar till vissa bestämmelser i GATT-avtalet.¹⁴¹

Tyskland påpekade även att det föreligger en förutsättning för gemenskapsrättsaktens lagenlighet att de följer de internationella bestämmelser vilka kom av godkännandet av GATT-avtalet. Detta gäller även då det inte existerar någon direkt effekt som följd av GATT-avtalet. Den tyska regeringen ansåg även att förordningen¹⁴² stred mot ett antal av de grundläggande bestämmelserna inom GATT-avtalet.¹⁴³

Rådet invände mot detta, då de ansåg att GATT-avtalet endast kan åberopas i sådana fall där gemenskapsbestämmelsen har blivit genomförd i syfte att uppfylla en bestämmelse i GATT-avtalet. Därav kan inte GATT-avtalen åberopas för att ifrågasätta en gemenskapsrättsakts lagenlighet.¹⁴⁴

EG-domstolen ansåg att det i tidigare rättspraxis framgick att domstolen hade konstaterat att GATT-avtalet är bindande för EG, detta med förbehållet att GATT-avtalets räckvidd måste övervägas vid bedömning av förhållandet mellan GATT-avtalet och EG:s rättsordning. Enligt EG-domstolen ansåg denna att en av grundtankarna med GATT-avtalet, var att det skulle finnas ett stort utrymme för

¹³⁷ Mål 70/87, Fediol mot Kommissionen, p. 13-14

¹³⁸ Mål 70/87, Fediol mot Kommissionen, p. 15-16

¹³⁹ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet

¹⁴⁰ Se mål 70/87, Fediol mot Kommissionen

¹⁴¹ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 111

¹⁴² Se Rådets förordning nr 404/93

¹⁴³ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 103

¹⁴⁴ Ibid, p. 104

ömsesidiga lösningar, vilket även kan liknas vid att det innefattar väldigt flexibla bestämmelser. Detta för att kunna ge möjlighet till undantag och andra åtgärder vid exceptionella svårigheter vilka kan uppstå mellan de olika avtalsparterna.¹⁴⁵

EG-domstolen påvisade även det att ifall det uppstår en komplicerad situation vilken leder till att det inte går att nå en lösning mellan avtalsparterna kan den ena parten, vilken känner sig missgynnad av avtalet, frånträda avtalet och därmed upphäva tillämpningen. En part kan även frånträda avtalet ifall det finns risk för att vissa producenter blir åsamkad allvarliga skador av förpliktelsen, dock skall ett frånträdande på denna grund göras i samråd med de andra avtalsparterna. Dessa säregna inslag använder EG-domstolen som ett argument för att vissa på att en enskild inte inför EG-domstolen eller Förstainstansrätten kan åberopa GATT-avtalet i syfte att ifrågasätta lagenligheten av en EG förordning. Detta gäller även om talan väckts av en medlemsstat. Således finns det ingen skyldighet för EG-domstolen att pröva lagenligheten av EG: s rättsakter i förhållande till GATT-avtalet, förutom de situationer då lagstiftaren har haft som syfte att uppfylla en särskild förpliktelse enligt GATT-avtalet.¹⁴⁶

I rättsfallet Portugal mot Rådet¹⁴⁷ ansåg den portugisiska regeringen att de hade rätt att åberopa WTO: s grundläggande regler och principer vid domstol. Den hänvisar till att deras situation är exakt som den i rättsfallet Tyskland mot Rådet¹⁴⁸. Portugal ansåg nämligen att deras ifrågasättande av det avtalsmemorandum¹⁴⁹ som ingicks med Pakistan och Indien efter avslutandet av Uruguayrunden uppfyller det undantag som framkommer i rättspraxisen Tyskland mot Rådet^{150 151}.

Rådet erinrade om att det i tidigare rättspraxis framkommit att det som kännetecknar WTO-avtalen är att det inte finns någon direkt effekt och kan i princip inte åberopas inför domstol. Vidare klargör Rådet att det beslut vilket ifrågasatts inte liknar den lagstiftning vilken var aktuell i rättsfallen Fediol mot Kommissionen¹⁵² samt Nakajima mot Kommissionen¹⁵³. Rådet ansåg att det

¹⁴⁵ Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet, p. 105

¹⁴⁶ Ibid, p. 106-111

¹⁴⁷ Se Mål C-148/96, Portugal mot Rådet

¹⁴⁸ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet

¹⁴⁹ Se 96/386/EG: Rådets beslut av den 26 februari 1996 om slutande av avtalsmemoranda mellan Europeiska gemenskapen och Islamiska republiken Pakistan samt Europeiska gemenskapen och Republiken Indien om marknadstillträde för textilvaror

¹⁵⁰ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet

¹⁵¹ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 28

¹⁵² Se mål 70/87, Fediol mot Kommissionen

¹⁵³ Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet

beslut¹⁵⁴ som var aktuellt i frågan inte har det syfte med vilket det vill införliva bestämmelserna i ATC med gemenskapsrätten.¹⁵⁵

Portugisiska regeringen klargör att de inte åberopar GATT 1947, vilka är förekommande i de ovannämnda fallen, utan de använder WTO-avtalen. De grundar detta på att WTO-avtalen har betydande skillnader i förhållande till GATT 1947. Särskilt vad gäller förändringen av WTO: s tvistlösningssystem. Portugal framhöll även att frågan angående direkt effekt inte är aktuell i detta mål. Frågan gäller snarare under vilka förhållanden som de olika medlemsstaterna har möjlighet att stödja sig på WTO-avtalen inför domstol.¹⁵⁶

EG-domstolen började med att klargöra att gemenskapsinstitutionerna, vilka har friheten att förhandla och ingå avtal med tredje land, får ingå avtal med tredje land där de bestämmer verkningar samt hur de olika rättsordningarna ska agera. Ifall agerandet inte regleras av ett avtal, blir det domstolens ansvar att pröva lagenligheten av det avtal vilket ligger som grund. EG-domstolen ansåg även att det enligt folkrättens allmänna regler åligger varje part i avtalet att fullgöra sitt åtagande. Parten i avtalet får emellertid själv avgöra vilka rättsliga medel denne använder för att genomför sin del av avtalet.¹⁵⁷

EG-domstolen påpekade att det är riktigt att WTO-avtalen har förändrats, särskilt med avseende på skyddsåtgärder och tvistlösningssystem. Trots det har förhandlingar mellan parter en väsentlig roll i det nya systemet. EG-domstolen poängterade även det att tvistlösningssystemets primära syfte är att garantera att åtgärder vilka kan anses vara oförenliga med WTO-avtalen dras tillbaka. Vidare gäller det att om en åtgärd inte kan dras tillbaka, kan parterna försöka nå en överenskommelse om kompensation. Kompensation ska dock ses som en tillfällig åtgärd och det primära problemet skall även det åtgärdas snarast möjligt. Ifall en part inte lyckas vidta de åtgärder som var överenskomna skall den berörda medlemmen inleda förhandlingar, detta för att kunna nå en ömsesidigt godtagbar lösning.¹⁵⁸

EG-domstolen ansåg således att WTO-avtalen består av en sådan natur att det först och främst skall ske förhandlingar genom vilka det kan nås en ömsesidig lösning. Det ifrågasatta avtalet i rättsfallet Portugal mot Rådet var inte av en sådan natur att det faller under WTO-avtalen. Det avtalet vilket gemenskapen har ingått med tredje land har snarare ett syfte att skapa en viss oregelbundenhet vad gäller

¹⁵⁴ Se Rådets beslut 96/386/EG

¹⁵⁵ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 29-30

¹⁵⁶ Ibid, p. 30-31

¹⁵⁷ Ibid, p. 34-35

¹⁵⁸ Ibid, p. 36-39

de skyldigheter eller relationer som uppkommer vid ett avtal av denna natur. Av detta argument framkommer det att EG-domstolen endast skall ta WTO-avtalen i beaktande i de fall då EG har haft som syfte att fullgöra en särskild förpliktelse.¹⁵⁹

3.8.2 Transposition exception

Detta undantag till principen om begränsad harmonisering innebär att gemenskapsdomstolarna kan pröva lagenligheten av en sekundärrättsakt med hänsyn till WTO:s regler, däribland GATT, när ”gemenskapen avsett att fullgöra en särskild förpliktelse vilken den åtagit sig inom ramen för WTO, eller om en gemenskapsrättsakt uttryckligen hänvisar till vissa bestämmelser i WTO-avtalet”.¹⁶⁰

I rättsfallet *Chiquita mot Kommissionen*¹⁶¹ använder sökanden sig av rättspraxisen från *Nakajima*¹⁶². De påpekade först och främst att de inte tänker åberopa WTO-avtalet som en sådan bestämmelse vilken har direkt effekt. Detta då de vet att ett sådant åberopande saknar all relevans, vilket kommer att misslyckas i slutändan.¹⁶³

Enligt sökanden är den första grundtanken med den rättspraxis som följer av *Nakajima* en underliggande tanke vars syfte är att tillåta domstolskontroll med hänsyn till WTO:s regler. Detta särskilt då EG:s verkställande organ har beslutat att fullgöra en särskild förpliktelse. Det gör således att frågan om direkt effekt saknar relevans. Gemenskapens domstolar har inte som syfte att kontrollera huruvida EG:s rättsakter är förenliga med WTO eller ej. De ska dock undersöka ifall de uppfyller den särskilda förpliktelse som kommer från WTO.¹⁶⁴

Enligt sökanden går det inte att utesluta all domstolskontroll. Det är snarare på det viset att det är fullt möjligt men dock under strikta former. Detta för att säkerställa den grundläggande rätten till ett verksamt rättsligt skydd. Enligt sökanden finns det två villkor som ska vara uppfyllda för att rättspraxisen enligt *Nakajima* ska vara användbar. Den första är att gemenskapen har en avsikt att rätta sig efter en

¹⁵⁹ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p.42, 49

¹⁶⁰ Se Mål C-69/89, *Nakajima* mot rådet; Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, p. 49; Mål C-352/96, Italien mot Rådet, p. 19; Se mål C-280/93, Tyskland mot rådet; Mål T-19/01, *Chiquita* mot Kommissionen, p. 84

¹⁶¹ Se mål T-19/01, *Chiquita* mot Kommissionen

¹⁶² Se mål C-69/89, *Nakajima* mot rådet

¹⁶³ Mål T-19/01, *Chiquita* mot Kommissionen, p. 83

¹⁶⁴ *Ibid*, p. 86

förpliktelse, det andra är när det gäller en särskild förpliktelse som följer av WTO-avtalen.¹⁶⁵

Det första villkoret innebär att gemenskapen aldrig kan tvingas att följa WTO: s regler, men som det framkommer i Nakajima kan EG: s lagstiftare ibland välja att genomföra en särskild förpliktelse. EG måste således rätta sig efter sin egen lagstiftning. Den särskilda förpliktelse som EG valt att följa skall dock vara tillräckligt klar och precis, detta för att den ska kunna tillämpas vid EG-domstolen.¹⁶⁶

Det finns dock fyra andra tolkningar av den rättspraxis som följer av Nakajima. Sökanden i målet Chiquita mot Kommissionen har dock valt att avvisa dessa. Detta då dessa tolkningar inskränker tillämpningen av Nakajima.¹⁶⁷

Angående den första inskränkningen, ansåg sökanden att det vore felaktigt att tillämpa Nakajima på de grunder som praxis i Fediol mot Kommissionen¹⁶⁸ har gjort. I Fediol ansågs det förekomma en rätt till åberopande om det fanns en specifik hänvisning till den berörda delen inom GATT eller WTO. I målet med Nakajima var det således inte på det viset enligt sökanden. De ansåg att i Nakajima gällde åberopandet om de beslutande organen hade haft för avsikt att genomföra en särskild förpliktelse. Sökanden ansåg vidare att i den rättsakt som var gällande i Nakajima, fanns ingen direkt hänvisning till GATT. Sökanden medger dock att i vissa rättsfall citeras både Nakajima och Fediol gemensamt. Vidare ansåg sökanden att tanken att den rättspraxis som följer av Nakajima skulle innehålla en sådan förpliktelse att rättsakten skulle ha en särskild hänvisning till bestämmelserna i GATT är absurd. Detta då denna hänvisning är påverkbar av författaren i fråga till den aktuella rättsakten.¹⁶⁹

Den andra inskränkningen enligt sökanden hade varit att tolka rättspraxisen från Nakajima i endast de fall där förpliktelsen från GATT eller WTO-avtalet hade en positiv formulering. Ett sådant villkor är att anses som onaturligt, detta då alla positiva förpliktelser kan formuleras som förbud, t.ex. principerna om icke-diskriminering och om likabehandling. Sökanden påvisade även att de aktuella artiklarna i GATT som är gällande i det aktuella fallet innehåller positiva formuleringar.¹⁷⁰

¹⁶⁵ Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 88-89

¹⁶⁶ Ibid, p. 90-91

¹⁶⁷ Ibid, p. 92

¹⁶⁸ Se mål C-70/87, Fediol mot Kommissionen

¹⁶⁹ Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 93-95

¹⁷⁰ Ibid, p. 96-97

Som tredje inskränkning ansåg sökanden att Nakajima inte kan tolkas i den bemärkelsen att de förpliktelser som följer av GATT och WTO har införlivats genom inkorporering eller transformering med gemenskapsrätten. Sökanden påpekar att en sådan tolkning inte är baserat på ett beslut av domstolen.¹⁷¹

Den fjärde inskränkningen som sökanden nämner är att Nakajima inte endast kan användas som rättspraxis i de fall då ifrågasättandet endast har berört en gemenskapsrättsakt som skall uppnå förenlighet med de regler som följer av GATT och WTO. Sökanden ansåg att en sådan begränsning hade gjort att Nakajima förlorade sin styrka som rättspraxis. Detta då de fall där denna händelse har inträffat är ytterst sällsynta. Sökanden ansåg att Nakajima ska kunna användas när rättsakten har flera sinsemellan motstridiga syften och den enda gräns som domstolen skall respektera är att inte rubba den jämvikt som lagstiftaren har velat skapa.¹⁷²

I målet Portugal mot Rådet¹⁷³ valde domstolen att använda sig av rättspolitiska skäl för att kunna lämna tesen om WTO-avtalens direkta effekt. Detta då en sådan tes kan göra att EG:s institutioner ensidigt förlorar sin handlingsfrihet som den annars har inom ramen för WTO. Utgången gör att sökanden i rättsfallet Chiquita mot Kommission¹⁷⁴ inte ansåg att den behöver ta hänsyn till utgången i det ovannämnda målet med Portugal.¹⁷⁵

Sökanden i målet med Chiquita och Kommissionen påvisade att den rättspraxis som följer av Nakajima endast gäller sådana fall där EG:s handlingsfrihet inte existerar. Detta då den redan har beslutat att genomföra bestämmelserna i GATT eller WTO. Sökanden ansåg att EG:s institutioner inte har något att frukta ifall de tillämpar en sådan princip. Detta då de redan har godkänt WTO eller GATT och de behöver således inte ta hänsyn till delar som inte berör detta.¹⁷⁶

Kommissionen ansåg att sökanden har gjort en felaktig tolkning av den rättspraxis som följer av Nakajima. Detta då rättspraxis ständigt har lämnat tesen om WTO-avtalens direkta effekt. Det syfte en DSB-rapport har är endast att kontrollera ifall en EG-rättslig bestämmelse är oförenlig med WTO, inte ifall den har direkt effekt.¹⁷⁷

¹⁷¹ Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 98

¹⁷² Ibid, p. 99

¹⁷³ Se mål 149/96, Portugal mot Rådet

¹⁷⁴ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

¹⁷⁵ Ibid, p. 100

¹⁷⁶ Ibid, p. 101-102

¹⁷⁷ Ibid, p. 104

Det första som Kommissionen hävdade var att avsikten att ”rätta sig efter” inte innebär att man väljer att ”fullgöra”. Dessa två uttryck är inte likvärdiga. Det första uttrycket har en mycket vidare mening. En stat eller EG kan välja att rätta sig efter något utan att i det avseendet fullgöra det.¹⁷⁸

Kommissionen påpekade vidare att de rättsfall där Nakajima har blivit tillämplig främst berör de rättspraxis som inbegriper antidumpningsförordningarna. Det är således nästan alltid lönlöst att åberopa Nakajima ifall ens aktuella rättsakt inte berör antidumpningstullarna.¹⁷⁹

Kommissionen ansåg att det finns fyra villkor vilka ska vara uppfyllda för att en tillämpning av den rättspraxis som följer av Nakajima ska vara användbar. Dessa är följande:

”För det första skall den särskilda förpliktelsen i fråga vara en positiv skyldighet att handla på ett bestämt sätt. GATT:s antidumpningsavtal utgör exempel på denna typ av förpliktelse. En rekommendation eller ett utslag meddelat av DSB kan inte utgöra en särskild förpliktelse, eftersom det i sådana endast fastställs en allmän skyldighet att tillse att rättsakten blir förenlig med WTO:s regler. Det ankommer nämligen på avtalsparten i fråga att besluta om de åtgärder som skall säkerställa att dess rättssystem är förenligt med dessa regler.

För det andra är den rättspraxis som följer av Nakajima endast tillämplig när gemenskapsrättsakten i fråga genom inkorporering eller transformering införlivar en särskild förpliktelse som gemenskapen har åtagit sig inom ramen för WTO. Denna slutsats följer direkt av uttrycket fullgöra.

För att den rättspraxis som följer av Nakajima skall vara tillämplig krävs det, för det tredje, att gemenskapslagstiftaren inte verkar enligt flera sinsemellan motstridiga syften.

För det fjärde fordras det för att den rättspraxis som följer av Nakajima skall vara tillämplig att gemenskapsrättsakten i fråga innehåller en uttrycklig hänvisning till de särskilda förpliktelser enligt WTO:s regler vars fullgörande rättsakten syftar till.”¹⁸⁰

Utanför det sammanhang som rör antidumpningsförordningarna har EG-domstolen och förstainstansrätten förklarat att den rättspraxis som följer av Nakajima ej är tillämplig. De vill således inte pröva lagenligheten av WTO-avtalen inom den ram som följs av en enskilds talan. Med andra ord kan parten i detta mål inte åberopa Nakajima då det inte gäller antidumpningsförordningarna, det gäller istället importen av bananer. Sökanden har dock med all rätt påpekat att

¹⁷⁸ Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 106

¹⁷⁹ Ibid, p. 108

¹⁸⁰ Ibid, p. 110-113

tillämpningen av den rättspraxis som följer av Nakajima inte endast gäller fall som berör antidumpningsområdet. Det ska även gälla i de fall där gemenskapsbestämmelserna är av liknande natur som antidumpningsområdet och vars innehåll även är likvärdigt med antidumpning, GATT osv.¹⁸¹

¹⁸¹ Mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen, p. 120-124

4. Debatt i doktrinen

Detta kapitel har som syfte att belysa den debatt som pågår inom det område som jag har valt att skriva min uppsats om. Jag kommer i möjligast mån redovisa de argument som har förts fram antingen för eller emot WTO-avtalens direkta effekt. Det blir även en genomgång av de argument som ligger på den politiska arenan och även argument för och emot ett till EG-domstolen konkurrerande system.

4.1 EG-domstolens syn på WTO

EG-domstolen anser att WTO fungerar mer som ett forum för förhandlingar som syftar till ett system med ömsesidiga muntliga arrangemang. Detta är en del som EG-domstolen lägger stor vikt vid vad gäller motivering i sina domar. Bekräftandet av detta synsättet klargjordes redan långt innan Uruguay-rundan avslutades. Vidare kan det utläsas i målet Portugal mot Rådet¹⁸² att EG-domstolen ser DSB som ett hinder för att kunna åberopa WTO-avtalen som en grund för kontroll av lagenligheten i EG-rättens akter samt att WTO styrs mer av politik än av lagar.¹⁸³

Snyder anser att EG-domstolen och Förstainstansrätten använder WTO-avtalen som ett verktyg för att tolka delar av EG lagstiftningen. Denna tolkning berör EG:s grundförordningar och sekundärrätten samt allmänna principer, det används till och med vid tolkning av internationella avtal, vilka EG ratificerat. De som är parter i mål försöker även de använda WTO-avtalen som ett kriterium för att godkänna lagenligheten av EG:s sekundärrätt.¹⁸⁴

Thies anser att EG:s institutioner är bundna av de förpliktelser som finns i WTO-avtalen. Detta fastslås i art. 307(7) EG-fördraget. Dock är det så att Förstainstansrätten och EG-domstolen inte tar hänsyn till detta, de vilar sina

¹⁸² Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet

¹⁸³ Zonnekeyn, A Geert, *The Status of WTO Law in the EC Legal Order*, JWT, KLI, Great Britain 2000, s. 119

¹⁸⁴ Snyder, Francis, *The Gatekeepers: The European Courts and WTO Law*, CMLRew, KLI, Netherlands 2003, s. 320

argument istället på att WTO-avtalen måste vara implementerade. Det ska således finnas en direkt hänvisning eller vara inskrivet i gemenskapsrättsakten.¹⁸⁵

4.2 Direkt effekt

Påpekandet av EG-domstolen¹⁸⁶ att det inte föreligger någon direkt effekt vad gäller WTO-avtalen är ett argument de har hållit sedan frågan först togs upp i domstolen. Särskilt vad gäller åberopandet av WTO-avtalen som en rättslig grund för granskning av gemenskapens rättsakters lagenlighet. EG-domstolen har även framhållit att den inte tänker skapa någon direkt effekt vad gäller WTO-avtalen förrän enskilda får rätten att åberopa WTO-avtalen inför domstol. Den länken som skapades genom att påpeka detta gjorde att vid vissa undantags fall kunde enskilda åberopa WTO-avtalen för en granskning av lagenligheten i gemenskapens rättsakter. Det har dock inte resulterat i ett skapande av direkt effekt.¹⁸⁷

Kritiken mot EG-domstolens vilja att diskutera eller motivera sig i rättsfall angående direkt effekt eller rättigheter för enskilda att åberopa WTO inför domstol har inte varit minimal. I många avseenden har kritiken varit riktad mot relationerna mellan EG och nationella domstolar i EG: s medlemsstater och möjligheten att anföra sig till internationella överenskommelser. Denna kritik har även kommit från den egna sidan genom generaladvokat Saggio i rättsfallet Portugal mot Rådet^{188 189}.

Enligt Snyder är det generaladvokaterna inom EG som har tagit ledningen för att skapa en ny uppfattning vad gäller EG: s sekundärrätt i förhållande till WTO-avtalen. Snyder framhåller att även om WTO-avtalen inte har direkt effekt, borde vissa delar erkännas direkt effekt, dock ska det ske från fall till fall. De bör dock inte erkänna alla WTO-avtalen med direkt effekt då det antagligen kommer skada de förhandlingar som WTO bygger på.¹⁹⁰

¹⁸⁵ Thies, Anna, *Biret and beyond: The status of WTO rulings in EC law*, CMLRev, KLI, Netherlands 2004, s. 1666

¹⁸⁶ Detta påpekades redan i rättsfallet 21/72, *International Fruit Company NV m.fl. mot Produktschap voor Groenten en Fruit*

¹⁸⁷ Zonnekeyn, A Geert, *The Status of WTO Law in the EC Legal Order*, JWT, KLI, Great Britain 2000, s. 120.

¹⁸⁸ Se mål C-149/96, *Portugal mot Rådet*, generaladvokatens avgörande

¹⁸⁹ Zonnekeyn, A Geert, *The Status of WTO Law in the EC Legal Order*, JWT, KLI, Great Britain 2000, s. 120

¹⁹⁰ Snyder, Francis, *The Gatekeepers: The European Courts and WTO Law*, CMLRev, KLI, Netherlands 2003, s. 329-330

EG-domstolen har lagt fram som argument att GATT inte har direkt effekt, eftersom deras tvistlösningssystem inte är snarlikt EG: s. P.g.a. att den inte är snarlikt kan ett godkännande av en sådan struktur frambringe större skada inom EG än vad det kan göra nytta. Hade GATT: s tvistlösningssystem varit som EG: s hade domstolarna kunnat godkänna deras utslag. EG-domstolen och Förstainstansrätten har som krav att de ska kunna förvänta sig att det andra tvistlösningssystemet dömer som de själv hade gjort.¹⁹¹

Det finns dock argument som talar för att WTO: s tvistlösningssystem uppfyller det kravet. Tvistlösningssystemet i GATT var mer av en rådgivande ton, medan WTO: s tvistlösningssystem mer liknar en domstol i sitt dömmande. Således, ifall EG-domstolen har kvar sitt resonemang, blir de bundna av DSB: s utslag. Detta kan även bli gällande då det inte krävs direkt effekt. Dock är det ett krav att DSB finner att EG: s lagstiftning inte överensstämmer med WTO-avtalen och begär att EG gör lagtexten förenlig med WTO-avtalen. De kan därav endast vara bindande i en given situation, då deras syfte är att lösa en tvist.¹⁹²

Snyder anser att det finns fyra olika perspektiv, vilka man kan använda för att se varför WTO-avtalen inte bör ha direkt effekt. Det första är att vid ett iakttagande av den internationella politiken och ekonomin, kan man se att USA inte anser att WTO-avtalen har direkt effekt. Även EG: s institutioner resonerar i detta spår, vilka således informerar domarna i EG-domstolen och Förstainstansrätten. Snyder påpekar att EG: s rättsakter, även de hjälper till att forma den internationella arenan och antagligen förändra den. Han anser således att en dom från EG-domstolen vilken erkänner WTO-avtalen med direkt effekt kan få oförutsedda konsekvenser för EG. Det andra är att direkt effekt kan få konsekvenser på balansen som råder mellan EG: s institutioner samt den balansen som avgör vilka krafter som bestämmer WTO-avtalens direkta effekt i gemenskapsrätten. Denna fråga är enligt Snyder besläktad med den politiska doktrinen, med andra ord de beslutande och lagstiftande organen inom EG. Detta ska inte avgöras av domarna i EG-domstolen. De organ vilka har beslutande makt inom EG är de som ska anta den dominanta rollen på det område som berör internationell handel. Detta då direkt effekt hade överlämnat makten till EG-domstolen och Förstainstansrätten samt de privata aktörer som finns. Enligt Snyder är EG: s grund strategi, vilken även dess huvudhandelspartners använder, att skapa det WTO vilket är mest gynnsamt för deras egen marknad i andra länders marknader, detta medan de lämnar viljan att ändra de grundläggande rättsakterna hemma. Det tredje perspektivet är enligt Snyder att EG endast bör ge WTO-avtalen direkt effekt ifall

¹⁹¹ Zonnekeyn, A Geert, *The Status of Adopted Panel and Appellate Body Reports in the European Court of Justice and the European Court of First Instance*, JWT, KLI, Great Britain 2000, s. 98-99

¹⁹² Ibid, s. 100-101

även de andra länderna gör det. Det kan således inte vara uppbyggt på att endast två parter sinsemellan erkänner WTO-avtalen med direkt effekt, utan det måste nästintill ske enhetligt bland medlemmarna inom WTO. Det fjärde perspektivet förespråkar att istället för att WTO-avtalen skall ha direkt effekt kan de vara mer av den natur vilken framkommer i Fediol¹⁹³ och Nakajima¹⁹⁴. De ska således tillämpas när EG:s lagstiftning antingen genomför en särskild förpliktelse eller har en direkt hänvisning i rättsakten.¹⁹⁵

4.3 Politisk motivering

Motiveringen till att EG-domstolen många gånger nekar laglig värdering till WTO-avtalen är att det skulle binda EG:s lagstiftning och dessa dömande organ. Vilket hade lett till att de förlorade den godtyckliga styrka som föreligger hos dennes handelspartners. De måste därför ha möjligheten att kunna kontrollera sin lagstiftning vad gäller internationella förhållanden. Om EG hade bundit upp sig hade det kunnat äventyra EG:s framtid.¹⁹⁶

Zonnekeyn anser även att det borde vara omöjligt för EG-domstolen att neka ett ifrågasättande av gemenskapsrättsakter med hjälp av WTO-avtalen. EG:s lagstiftare hade kunnat undvika tillämpningen av Nakajima¹⁹⁷, genom att helt sonika undvika att nämna GATT-avtalen i lagtexten. Zonnekeyn påpekar dock att ett sådant beteende hade gett ett för stort spelutrymme för EG:s politiska institutioner samt att det vore orättvist mot de privata företagen inom EG och medlemsstaterna. Dessa hade då förlorat sina möjligheter att åberopa WTO inom de gränser som ges av Nakajima¹⁹⁸. Det huvudargument som EG-domstolen använder är att de inte vill binda lagstiftaren till den direkta effekt som kan uppstå ifall de hade godkänt detta.¹⁹⁹

Vidare kan det anses att i de fall då det blir överlämnat till de politiska institutionerna att avgöra ifall det föreligger direkt effekt, skapas en suveränitets sköld hos de politiska krafter som motarbetar WTO. Zonnekeyn argumenterar

¹⁹³ Se mål 70/87, Fediol mot Kommissionen

¹⁹⁴ Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet

¹⁹⁵ Snyder, Francis, *The Gatekeepers: The European Courts and WTO Law*, CMLRev, KLI, Netherlands 2003, s. 331-332

¹⁹⁶ Zonnekeyn, A Geert, *The Status of WTO Law in the EC Legal Order*, JWT, KLI, Great Britain 2000, s. 121

¹⁹⁷ Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet

¹⁹⁸ Ibid

¹⁹⁹ Zonnekeyn, A Geert, *The ECJ's Petrotub Judgement: towards a Revival of the "Nakajima Doctrine"?*, LIEI, KLI, Netherlands 2003, s. 264

vidare att den enda förtröstan som finns då är att lagstiftaren inte tar hänsyn till ett sådant agerande. Skulle lagstiftaren ändå göra detta hade det varit ett väldigt odemokratiskt agerande.²⁰⁰

Det finns dock de som anser att direkt effekt snarare skulle skada WTO än att hjälpa. Detta då en medlemsstat inom WTO, vars lagstiftning erkänner WTO direkt effekt, skulle anstränga sig mycket mer för att upprätthålla balansen inom WTO vad gäller rätt och fel. Denna strävan skulle uppstå p.g.a. att de privata företagen inom t.ex. EG skulle få ett större spelutrymme vid tillämpningen av WTO. Det skulle ha gjort att medlemmen antog ett mer aggressivt beteende för att försvara sig i DSB vid tvister. EG skulle även stå inför problem, vilka de andra medlemmarna aldrig skulle möta, förutsatt att medlemsstaten inte gav WTO-avtalen direkt effekt.²⁰¹

4.4 Handlingsfrihet

EG-domstolen påpekade i rättsfallet Portugal mot Rådet²⁰² att det framkommer i WTO-avtalen att WTO är uppbyggt på en grund om en ”ömsesidig och för alla parter fördelaktig” förhandling.²⁰³ De framhävde även det att gemenskapens i särklass viktigaste handelspartners, har kommit till den slutsatsen att WTO-avtalen inte är av en sådan natur att deras dömande organ ska visa hänsyn till dessa vad anbelangar lagenligheten med den nationella rätten. EG-domstolen ansåg att i de fall där det råder brist på ömsesidighet, kan det utan vidare leda till obalans i WTO: s bestämmelser. Därav måste de olika parterna inom WTO själv avgöra ifall de vill implementera WTO-avtalen i lagstiftningen eller ej. Hade gemenskapen eftersträvat att ständigt fullfölja WTO-avtalen i gemenskapen, vilket ankommer på domstolarna att avgöra, hade gemenskapens lagstiftande eller verkställande organ förlorat den handlingsfrihet, vilken är högt värderad bland andra handelspartners till gemenskapen.²⁰⁴

General advokat Saggio ansåg i det ovannämnda rättsfallet att EG-domstolen dömde felaktigt. Både Saggio och EG-domstolen kom fram till samma slutsats, dock genom olika resonemang. Saggio ansåg för det första att den distinktion som görs mellan direkt effekt och lagenlighetskontroll, ofta är väldigt suddig. Saggio

²⁰⁰ Zonnekeyn, A Geert, *The ECJ's Petrotub Judgement: towards a Revival of the "Nakajima Doctrine"?*, LIEI, KLI, Netherlands 2003, s. 264-265

²⁰¹ Zonnekeyn, A Geert, *The ECJ's Petrotub Judgement: towards a Revival of the "Nakajima Doctrine"?*, LIEI, KLI, Netherlands 2003, s. 265

²⁰² Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet

²⁰³ Ibid, p. 42

²⁰⁴ Ibid, p. 43-46

påpekade att direkt effekt kan skapa en rättighet för individer att inför EG-domstolen åberopa internationella avtal. Detta medan en lagenlighetskontroll ofta relateras till den bindande effekten av internationella avtal på de interna institutionerna som finns bland de parter som ratificerat WTO-avtalen. Saggio ansåg således att en lagenlighetskontroll med hjälp av internationella avtal inte kan nekats på endast den grunden att det inte har direkt effekt. Saggio påpekade även att internationella avtal bör vara högre rankade än EG:s sekundär rätt.²⁰⁵

General advokat Saggio ansåg även att i de situationer då EG-domstolen nekar WTO-avtalen dess bindande effekt på grunderna att de blir berövad sin handlingsfrihet, bör EG-domstolen inte ta hänsyn till andra länders agerande då det inte berör EG. Endast i de fall då den andra medlemsstaten inte godtar ett par eller flera uttalanden eller bestämmelser från WTO, kan EG-domstolen anta samma hållning som sin motpart. Om medlemmarna undviker att följa WTO, kan det i slutändan leda till att medlemmarna slutar följa WTO helt och hållet, vilket antagligen gör att WTO försvinner.²⁰⁶

4.5 Är Dispute Settlement Body accepterat?

Inom WTO finns en organisation som heter Dispute Settlement Body. Denna har som funktion att granska olika rapporter som inkommer från de paneler som tillsätts för att undersöka om de olika medlemmarna inom WTO har agerat svikligt mot andra medlemmar. DSB brukar då lämna ett uttalande i vilket det framgår ifall medlemmen skall anpassa sin lagstiftning till det framlagda beslutet eller rekommendationen. Jag ska nu gå igenom ett par argument för DSB och mot samt visa på ett fall då det har diskuterats huruvida en medlem har fullföljt vad den har blivit ålagd att fullfölja.

Vid en dispyt mellan EG och Indien²⁰⁷ beslöt DSB att EG var tvungen att anpassa sina antidumpningsåtgärder vad beträffar bomullsimporten, detta ska de göra i förhållande till ADA. EG och det berörda landet Indien godkände det och antar en acceptabel tid för under vilken det ska genomföras.²⁰⁸

²⁰⁵ Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet, General advokatens yttrande

²⁰⁶ Mål C-149/96, Portugal mot Rådet, General advokatens yttrande, p. 20-22

²⁰⁷ WT/DS141/AB/R den 1 mars 2001 och WT/DS141/R den 30 oktober 2000

²⁰⁸ Zonnekeyn, A Geert; *The Bed Linen Case and its Aftermath*, JWT, KLI, Netherlands 2002, s. 993

I samband med detta godkände Rådet en förordning²⁰⁹, vilken ligger som grund för de lagarbeten som behövs för att kunna implementera rekommendationerna och utslagen från DSB. De godtog således Rådets förordning nr 1644/2001²¹⁰ vilken har som syfte att implementera utslaget från DSB.²¹¹

Indien ansåg att den nya antidumpnings förordningen inte överensstämmer med utslaget från DSB. Rådet drog då tillbaka förordning nr 1644/2001 och godkände istället förordning nr 696/2002²¹² och Rådet påpekade även att de ska undersöka alla antidumpnings förordningar för att kunna omarbete de som inte överensstämmer med WTO-avtalen. Kommissionen ansåg att de hade fullföljt alla rekommendationer och utslag från DSB och att alla andra åtgärder var ett steg för att harmonisera gemenskapslagstiftningen med WTO.²¹³

Kommissionen framhåller två argument angående WTO och DSB. Dessa är ”although WTO rules do not oblige the community to implement a report adopted by the DSB, in certain circumstances the Community might find it appropriate to amend anti-dumping or anti-subsidy regulations to bring them in line with such reports” de påpekar även att “recommendations in reports adopted by the DSB only have prospective effect”.²¹⁴

Genom dessa uttalanden gick Kommissionen in i den känsliga debatten om den lagliga naturen av WTO-medlemmar under WTO: s tvistlösningsmekanism. Kommissionen har i denna situation tagit ställningen att full implementering inte är nödvändig. I försök att försvara detta har det sagts att byråkraterna i Genève företräder USA: s suveränitet genom att skriva regler för USA som bestäms av USA.²¹⁵

²⁰⁹ Se Rådets förordning (EG) nr 1515/2001 av den 23 juli 2001 om de åtgärder som gemenskapen får vidta till följd av rapporter som antagits av Världshandelsorganisationens tvistlösningsorgan när det gäller antidumpningsåtgärder eller antisubventionsåtgärder

²¹⁰ Se Rådets förordning (EG) nr 1644/2001 av den 7 augusti 2001 om ändring av förordning (EG) nr 2398/97 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av sänglinne av bomull med ursprung i Egypten, Indien och Pakistan samt om avbrytande av tillämpningen av tullen med avseende på import med ursprung i Indien

²¹¹ Zonnekeyn, A Geert; *The Bed Linen Case and its Aftermath*, JWT, KLI, Netherlands 2002, s. 994

²¹² Se Rådets förordning (EG) nr 696/2002 av den 22 april 2002 om bekräftelse av den slutgiltiga antidumpningstull som infördes på import av sänglinne av bomull med ursprung i Indien genom förordning (EG) nr 2398/97 ändrad och tillfälligt upphävd genom rådets förordning (EG) nr 1644/2001

²¹³ Zonnekeyn, A Geert; *The Bed Linen Case and its Aftermath*, JWT, KLI, Netherlands 2002, s. 994

²¹⁴ Zonnekeyn, A Geert; *The Bed Linen Case and its Aftermath*, JWT, KLI, Netherlands 2002, s. 995

²¹⁵ Zonnekeyn, A Geert; *The Bed Linen Case and its Aftermath*, JWT, KLI, Netherlands 2002, s. 996

Som Bello ansåg att:

”Like the GATT rules that preceded them, the WTO rules are simply not binding in the traditional sense. ... Rather, the WTO – essentially a confederation of sovereign national governments – relies upon voluntary compliance. The genius of the GATT/WTO system is the flexibility with which it accommodates the national exercise of sovereignty, yet promote compliance with its trade rules through incentives.”²¹⁶

Vidare finns det dem som argumenterar för att det finns tre valmöjligheter som en WTO-medlem kan iaktta. Den första är att följa utslaget från DSB, den andre är att bevara tillstånd men utge kompensation till den berörda medlemmen och den tredje är när en medlem helt och hållet vägrar ändra den inhemska lagstiftning samt underlåter att betala kompensation. Ifall en part väljer det tredje alternativet är det nästan garanterat att det landets export kommer bli lidande av höjda tullar, vilket fungerar som en motaktion för att kompensationen skall bli erlagd.²¹⁷

Det finns dock argument vilka talar mot att det finns tre valmöjligheter. Vissa anser att det endast finns ett val och detta är att dra tillbaka den diskriminerande åtgärden eller anpassa den. Att det har uppstått följder genom vilka de olika medlemmarna har blivit tvungna att kompensera varandra är endast ett bevis på motvilja att samarbeta. Även DSB anser att den mest fördelaktiga handlingen är att få en överensstämmelse mellan den egna lagstiftningen och WTO-avtalen.²¹⁸

Vissa medlemsstater har även den åsikten att det framkommer av lagtexterna inom WTO att den är bindande för medlemmarna. De hänvisar till GATT 1947, vilket till skillnad från WTO följdes väldigt noga av de medlemmar som fanns under den tiden samt att de behandlade beslut som lagligt bindande.²¹⁹ Det kan således ses som att DSB utslagen är bindande för medlemmarna. Detta framkommer av att olika parter har kunnat åberopa dessa inför antingen förstainstansrätten eller EG-domstolen. Denna punkt är dock inte självklar och domstolarna anser fortfarande att det är upp till dem att avgöra vilka som får åberopa DSB utslag och vilka som inte kan.²²⁰

Zonnekeyn framhåller att den Spanska regeringen i ett uttalande sa att de rapporter som kommer från DSB är mer rekommendationer, vilka syftar till att få WTO-medlemmen att forma sin lagstiftning efter WTO. Det påtvingar dock inte medlemmarna att underkasta sig denna lagtext. Den Spanska regeringen

²¹⁶ Ibid, s. 996

²¹⁷ Ibid, s. 996

²¹⁸ Ibid, s. 997

²¹⁹ Ibid, s. 997

²²⁰ Ibid, s. 1003

argumenterade även för att enbart naturen av GATT visar tecken på att sakna direkt effekt och kan således inte åberopas inför EG-domstolen för att ifrågasätta gemenskapslagstiftningen. Ett sådant ifrågasättande skulle även äventyra det jurisdiktions monopol som EG-domstolen har. Zonnekeyn anser dock att EG-domstolen skulle göra rätt i att följa dessa utslag som om de hade direkt effekt.²²¹

Ett annat sätt att se DSB:s utslag som bindande är att WTO-medlemmarna, många gånger föredrar att betala kompensation istället för att förändra sin lagtext. De godkänner således indirekt DSB:s utslag som bindande. Detta eftersom de anser att de har brutit mot WTO-avtalen och kompenserar därför den berörda parten. Detta agerande öppnar således upp för att parter kan inför Förstainstansrätten och EG-domstolen åberopa DSB utslag, eftersom EG redan godkänt dem.²²²

4.6 Dispute Settlement Bodys bindande effekt

Det borde finnas en möjlighet att åberopa DSB:s utslag inför EG-domstolen i de sammanhang då DSB redan lämnat utslag och de åtgärder som krävs inte har blivit genomförda under den tidsperiod som ges. Ifall dess företeelser är uppfyllda borde en part ha möjlighet att åberopa DSB utslagen inför EG-domstolen. I rättsfallet *Biret mot Rådet*²²³ uppstod denna situationen. I det fallet var EG-domstolen villig att acceptera en lagenlighetsgranskning av en gemenskapsrättsakt, då implementeringsperioden löpt ut. Dock skedde detta mellan domen från Förstainstansrätten och överklagandet till EG-domstolen, vilket resulterade i att EG-domstolen inte tog hänsyn till DSB utslaget.²²⁴

EG-domstolen placerar dock en väldigt stor betydelse till den timing som WTO-avtalens förseelse har i förhållande till när det blir åberopat inför domstol. Det finns tre olika tidsperioder under vilket WTO-avtalen har brutits mot av EG och fortsätts brytas mot av EG. Dessa är följande:

1. den tid då förseelsen mot WTO ännu inte har blivit fastslaget av DSB.
2. den tid då förseelsen har blivit identifierad av DSB, men tid för uppfyllelse finns för EG då förhandlingsperioden inte har löpt ut.

²²¹ Zonnekeyn, A Geert, *The Status of Adopted Panel and Appellate Body Reports in the European Court of Justice and the European Court of First Instance*, JWT, KLI, Great Britain 2000, s. 94-95

²²² Zonnekeyn, A Geert, *The Status of Adopted Panel and Appellate Body Reports in the European Court of Justice and the European Court of First Instance*, JWT, KLI, Great Britain 2000, s. 103

²²³ Se mål C-93/02, *Biret International SA mot Rådet*

²²⁴ Thies, Anna, *Biret and beyond: The status of WTO rulings in EC law*, CMLRev, KLI, Netherlands 2004, s. 1666-1668

3. den tid då brottet består trots beslutet från DSB och utgången av implementeringsperioden.²²⁵

Till den första tidsperioden har enskilda inga rättigheter att anförtro sig till WTO-avtalen för att åberopa att en gemenskapsrättsakt är oförenlig eller kräva kompensation för lidandet som uppstod p.g.a. åtgärden i förordningen.²²⁶

Vad anbelangar den andre tidsperioden anser EG-domstolen att de inte har någon skyldighet att ta ställning under den tiden. Detta eftersom EG fortfarande har möjlighet att anpassa sig till WTO-avtalen för att uppnå förenlighet. Under denna tidsperiod anser Thies att det inte heller finns några möjligheter att åberopa direkt effekt, eftersom genomförande tiden inte är avslutad.²²⁷

Slutligen den tredje tidsperioden. EG-domstolen har utvecklat en implementeringsprincip. Denna har tillkommit genom att EG-domstolen endast tar till sig information från WTO ifall det står skrivet i en förordning. EG har oftast en tidsperiod under vilken den ska ändra syftet eller innehållet i en rättsakt till den grad att det är förenligt med WTO. De har dock möjligheten att under denna tidsperiod förhandla med de berörda parterna för att förhoppningsvis komma fram till en lösning. När denna tidsperiod har löpt ut anser Thies att det kan ses som att alla medlemmar i WTO är eniga om beslutet. Det skapar dock inte, vilket Thies framhåller, en möjlighet för DSB utslagen att gå in genom bakdörren till EG: s rättsakter. Ändock är det på det viset att när EG godkände DSU, godkände de även att implementera alla beslut som kommer från DSB.²²⁸

Vidare argumenterar Thies att det inte alltid ska behövas implementering. Hon anser att det räcker med att tidsperioden löpt ut och att förseelsen kvarstår. Detta eftersom EG själv inte har vidtagit de åtgärder som krävs samt att enskilda således fortfarande påverkas av konsekvenserna av en diskriminerande åtgärd. Därför bör DSB: s beslut ses som lagligt bindande för EG och de andra medlemsstaterna. Då EG väljer att inte genomföra det EG har blivit ålagt, brukar WTO använda sig av motangrepp för att skynda på processen. Thies framhåller dock att stater inte kan krävas att följa lagar på det sätt som enskilda individer måste. Det rättfärdigar dock inte staters agerande när de väljer att bryta mot WTO-avtalen.²²⁹

²²⁵ Thies, Anna, *Biret and beyond: The status of WTO rulings in EC law*, CMLRev, KLI, Netherlands 2004, s. 1668

²²⁶ Ibid, s. 1668

²²⁷ Ibid, s. 1668-1669

²²⁸ Ibid, s. 1669-1670

²²⁹ Thies, Anna, *Biret and beyond: The status of WTO rulings in EC law*, CMLRev, KLI, Netherlands 2004, s. 1671-1673

5. Analys

I detta kapitel har jag för avsikt att göra en analys av vad jag har kommit fram till under arbetets gång. Detta för att även se ifall jag fick det svar jag sökte efter eller om det inte fanns något sådant svar på min fråga. Jag kommer även i slutet av detta kapitel ha en del där jag går igenom de slutsatser och funderingar som denna uppsats resulterat i.

5.1 Konsekvenser inom EG-rätten

Enskilda individers rättigheter åsidosätts p.g.a. ett maktspel på den internationella arenan. Som vi har kunnat se i uppsatsen finns det en ovilja hos Kommissionen och Rådet att ta steget ut och acceptera WTO-avtalen som en del av den lagstiftning vilken Förstainstansrätten och EG-domstolen skall följa vid utfärdandet av sina domar.²³⁰ Detta mönster påverkar således de enskilda individerna och privata företag.²³¹ WTO är baserat på frihandel, handeln i sin tur bedrivs till största del av privata företag. Dessa blir därav kränkta och missgynnade i sitt arbete när de blir begränsade av orättfärdiga tullar och dylikt. Deras förmåga att leverera varor fritt, utan restriktioner, kommer i kläm med de viljor som kontrollerar EG: s antidumpnings lagstiftning.²³² Det förekommer även situationer då medlemsstaternas invånare blir lovade något av EG: s beslutande organ. För att i nästa ögonblick få förutsättningarna helt ändrade, istället för det som de blev lovade. Detta agerande skadar endast EG själv då dess medlemmar inte längre har något förtroende för EG.²³³ Det finns dock hopp, det kommer genom att de generaladvokater som är aktiva inom EG, mer och mer börjar arbeta för ett större acceptande av WTO-avtalen.²³⁴ Det har även förekommit situationer där både EG-domstolen och generaladvokaten nåt samma slutsats med

²³⁰ Se Rådets förordning nr 2641/84; Se Rådets förordning nr 2423/88

²³¹ Se mål 70/87, Fediol mot Kommissionen; Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet; Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet; Se mål C-76/00 P, Petrotub och Republica mot Rådet; Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²³² Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet; Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet; Se mål C-76/00 P, Petrotub och Republica mot Rådet; Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²³³ Se mål 149/96, Portugal mot Rådet; se även kap. 3.2

²³⁴ Se mål 149/96, Portugal mot Rådet, General advokatens yttrande, se även ovan kap. 4.2 och 4.4

olika resonemang. Denna situation kan bero på att EG-domstolen inte är villigt att ta det ställningstagandet och väntar således på den rätta tiden.²³⁵

EG-domstolen har reserverat sig, genom att inte tillåta möjligheten att ifrågasätta gemenskapsrättsakter med hjälp av WTO-avtalen. Detta synsätt är dock på väg att gå ur systemet, vilket vi har sett under uppsatsens senare delar.²³⁶ I början var EG-domstolen väldigt skeptisk till WTO-avtalens implementering i EG: s rättsordning. De såg det mer som att Kommissionen och andra snarlika institutioner inom EG hade som syfte att tolka WTO-avtalen och därefter implementera dem.²³⁷ Därav hade EG-domstolen en väldigt reserverade syn i början, vad gäller deras motivering till varför de inte iakttog WTO-avtalen. Denna har dock börjat luckras upp av EG-domstolen.²³⁸ Det framkommer även att EG-domstolen accepterar WTO-avtalen som tolkningsgrund, när de ska besluta ifall en gemenskapsrättsakt är oförenlig med WTO-avtalen. De har dock vissa förbehåll till detta, såsom att det antingen skall uttryckas explicit i rättsakten att den grundar sig på WTO-avtalen eller att den har en särskild förpliktelse i förhållande till WTO-avtalen.²³⁹ Denna begränsning stannar inte här, ibland drar de frågan till den graden att det blir ett resonemang kring likabehandlingsprincipen.²⁴⁰ Vilket gör att det blir lättare att avvisa mål, då de endast hänvisar till att situationen i rättsfallet med Chiquita²⁴¹ inte kan liknas vid den situation som uppstod i Nakajima^{242, 243}. För många parter blir det att deras motivering till vad som är oförenligt med WTO-avtalen inte är lika välgjord som deras fråga ifall de får använda WTO-avtalen.²⁴⁴ Diskussionen har flyttat sig från lagtexten till de olika principerna²⁴⁵ som redan existerar och även de som skapas i EG-domstolen.²⁴⁶ Det är självklart att de fortfarande ifrågasätter lagtexten, men fokus är på annat håll.

Det finns parter som har åberopat principen om rätten till försvar.²⁴⁷ Då med syftet att försöka rättfärdiga att deras underlag består i att de inte har blivit delgivna den information som har varit nödvändig för att ha en dialog inför

²³⁵ Se mål 149/96, Portugal mot Rådet, General advokatens yttrande

²³⁶ Se mål C-3/02, Biret International SA mot Rådet

²³⁷ Se ovan kap. 4

²³⁸ Se mål 70/87, Fediol mot Kommissionen; Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet; Se mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt

²³⁹ Se ovan kap. 3.8

²⁴⁰ Se ovan kap. 3.5

²⁴¹ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²⁴² Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet

²⁴³ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²⁴⁴ Se mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt

²⁴⁵ Se ovan kap. 3

²⁴⁶ Ibid

²⁴⁷ Se ovan kap. 3.1

inrättandet av en förordning. De har många gånger blivit tillbaka visade då den information de har begärt är sekretessbelagd, vilket gör den oåtkomlig för de som inte är berörda. De har även framfört åsikter om att de aldrig fick en möjlighet att göra sin röst hörd.²⁴⁸ Det är inte alltid nödvändigt att ta del av all information som finns tillgänglig, den information som har lämnats bör räcka och det är förståligt att EG-domstolen avvisar ett sådant resonemang. Genomförandet av en seriös diskussion mellan olika företag är inte genomförbar om en av parterna vet den andres trumfkort.²⁴⁹

Detsamma kan anföras vad anbelangar principen om rättssäkerhet. Denna skyddar ett företags eller en individs möjlighet till förvärvade rättigheter och berättigade förväntningar.²⁵⁰ En part inom den globala handeln kan inte förvänta sig att rättsläget eller det ekonomiska läget alltid skall vara till dennes favör. Klimatet som företag arbetar i är väldigt omväxlande och därför bör ett företag hålla en hög flexibilitet. Det är sålunda välgrundat att EG: s lagstiftande organ intar en ställning där de omvärderar förordningar efter det att de har varit aktiva, särskilt om de inte har nåt det mål som eftersträvades. Det förefaller därför ologiskt att en ny förordning ska innehålla samma undantag som den gamla. Förändringar blir i en sådan situation onödiga och överflödiga. EG: s lagstiftande organ ändrar förordningar främsta för att där finns brister i den som är gällande.²⁵¹ Det förekommer även situationer där en part har blivit garanterad en vis tid för anpassning, vilken sedan har ändrats. Denna förändring har främsta tagits för att öppna upp nya möjligheter till handel mellan olika länder och bör därför ses som en nödvändighet för en global marknad.²⁵²

Där finns dock en princip vilken har väldigt stor betydelse för EG-rätten. Principen om motiveringsskyldighet kan avgöra om en part vinner ett överklagande eller inte. I de fall då Förstainstansrätten inte har motiverat sig tillräckligt i sitt utslag, kan en part överklaga detta då det finns ett krav på att Förstainstansrätten måste motivera sig.²⁵³ Det framkommer i en del fall att Förstainstansrätten har brustit i denna motivering, vilket har resulterat i att EG-domstolen har blivit tvungen att erkänna sökandes rätt gentemot EG: s lagstiftning i förhållande till WTO-avtalen. Således kan det ses som en öppning för privata företag att ifrågasätta EG: s lagstiftning, i de fall då Förstainstansrätten ej motiverat sig tydligt nog, för att de missgynnar den globala handeln.²⁵⁴

²⁴⁸ Se ovan kap. 3.1.1-3.1.2

²⁴⁹ Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet

²⁵⁰ Se ovan kap. 3.2

²⁵¹ Se mål C-69/89, Nakajima mot Rådet

²⁵² Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet

²⁵³ Se ovan kap. 3.6.

²⁵⁴ Se Mål C-76/00 P, Petrotub och Republica mot Rådet och Kommissionen

EG upprätthåller gamla handelsmönster, vilket inte endast är dåligt. Det förekommer situationer då stater blir missgynnade av andra stater, denna situation uppkommer inte alltid på samma grunder, vissa gånger beror det på att en stat vill gynna en annan och då kommer en tredje i kläm, ibland är det dock en ren motaktion.²⁵⁵ Denna situationen förekommer även mellan EG och dess handelspartners. Ta som exemplet med AVS-staterna och deras förmåner vid export av bananer till EG. De har då en reserverad kvot som de delar sinsemellan och sedan när den kvoten är uppfylld får de även vara med och dela på den kvot som finns för de övriga banan importörerna.²⁵⁶ Det har förts värdeladdade diskussioner kring detta agerande, men EG vidmakthåller ändå sin ställning till att gynna de redan existerande länderna.²⁵⁷ Detta behöver inte enbart vara dåligt, då många av de länderna som är favoriserade är U-länder samt har ett stort beroende av sin export av bananer. Tyvärr händer det att andra mindre lyckligt lottade länder inte får vara med och dela på kakan. Därför blir det en vågskål för EG: s lagstiftare och beslutande institutioner att avgöra hur de ska gå tillväga och detta med tanken att den största möjliga mängden länder ska bli gynnade.

När de beslutande organen inom EG ska lagstifta om ett nytt område eller förändra ett gammalt blir det överlag alltid en part som känner sig missgynnad i relation till den nya lagstiftningen. Detta är en särskilt svår situation för EG: s lagstiftande del. De måste i denna beslutsprocess ta hänsyn till alla de åsikter som kommer in från de olika medlemsstaterna.²⁵⁸ I dagsläget blir detta 25 länder med flertalet olika åsikter. Därför måste EG: s institutioner skapa det system och den lagstiftning som de anser kommer att överensstämma bäst med de mål och syften som har blivit uppsatta för den nya lagen. P.g.a. detta kan det i slutändan inte ses som att de prioriterar olika medlemsstater framför andra, utan det är mer en fråga om vilket system som är mest lämpligt för de uppsatta målen. EG: s lagstiftande organ använder sig således av lojalitetsprincipen för att garantera den nya lagstiftningens implementering i medlemsstaterna.²⁵⁹ Det förekommer ofta att en medlemsstat ifrågasätter godkännandet av avtal med andra länder eller dylikt. Därav måste EG vara säker på att detta efterföljs av det missgynnade landet. Resultat av att medlemsstater vägrar efterleva det som är lagstadgat hade lett till ett försvagande av EG. P.g.a. detta kan inte en medlemsstat opponera sig gentemot det som genomförs i EG om det har en politiska motivering.²⁶⁰ Vidare kan nämnas likabehandlingsprincipen. Denna har som syfte att förebygga att

²⁵⁵ Se Rådets förordning nr 404/93; Se Rådets förordning nr 1522/96

²⁵⁶ Se Rådets förordning nr 404/93; Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet; Se mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt; Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²⁵⁷ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen; Se ärende Europeiska gemenskaperna – Ordning tillämpning på import, försäljning och distribution av bananer, WT/DS27

²⁵⁸ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet

²⁵⁹ Se ovan kap. 3.4

²⁶⁰ Se mål 149/96, Portugal mot Rådet

unionsmedborgare blir diskriminerade i förhållande till varandra. Likabehandlingsprincipen har som ändamål att lika mål behandlas lika och olika behandlas olika. Det ska således inte förekomma att vissa medborgare blir gynnade framför andra.²⁶¹ Detta har fått konsekvenserna att tyska företagare känner sig diskriminerade i förhållande till de länder vilka har en egen bananproduktion. Eftersom EG genomförde en förordning vilken gynnade de länder som redan hade en produktion eller goda kontakter med länder som har produktion. Tyskarna använde sig av ett system där de valde leverantör efter pris, inte efter ursprung. I dessa situationer uppstår det en vågskål för EG: s lagstiftare, vilket nämns ovan. Ett företag bör således inte diskrimineras i jämförelse med ett annat företag inom unionen. Dock påpekade EG-domstolen att de olika marknaderna som fanns innan inte var jämförbara och kan därför inte behandlas lika. Det finns en sanning i detta då EG genomförde en förordning i syfte att skapa en likartad marknad, vilken var lättare att reglera.²⁶²

De enskilda får betala konsekvenserna p.g.a. att EG: s lagstiftande organ inte tar hänsyn till de utslag som bestäms i DSB.²⁶³ Detta då WTO oftast bestämmer att de medlemsstater som inte följer de beslut som kommer från DSB om att anpassa sin lagstiftning, blir ålagda att betala en kompensation till de berörda medlemmarna.²⁶⁴ Denna avgift brukar betalas genom en höjd export avgift till det berörda landet, vilket således gör att det blir de privata företagen som får betala avgiften genom höjda tulltaxor.²⁶⁵ Det har vid åtskilliga tillfällen prövats ifall enskilda eller medlemsstater kan åberopa proportionalitetsprincipen för att ogiltigt förklara EG: s lagstiftning i förhållande till WTO-avtalen. Ungefär lika många gånger har det misslyckats.²⁶⁶ Parter har försökt att få igenom en ogiltig förklaring av EG: s rättsakter, vilka de anser missgynnar den öppna handeln och snarare verkar mot en protektionistisk marknad. Ett användande av proportionalitetsprincipen ifrågasätter den lagstiftning vilken anses vara diskriminerande. Den har som syfte att undersöka ifall en förordning eller ett direktiv är nödvändigt i förhållande till dess mål. EG-domstolen avfärdar dock detta med att EG: s lagstiftande organ har ett stort utrymme för skönsässig bedömning. Detta kan ses som ett nekande till proportionalitetsprincipen i de fall där det inte är gynnsamt för EG att tillämpa principen, då förlusten hade varit större än vinsten. Det blir mer av en maktkamp än ett försvar för EG: s suveränitet. Detta då EG vill behålla sin makt gentemot medlemsstaterna och dess

²⁶¹ Se ovan kap. 3.5

²⁶² Se mål 280/93, Tyskland mot Rådet

²⁶³ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet; Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet; Se mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft och Hauptzollamt; Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²⁶⁴ Se ovan kap. 4.5

²⁶⁵ Se mål T-19/01

²⁶⁶ Se ovan kap. 3.3

invånare samt att EG: s suveränitet inte berörs i en fråga som berör deras egna lagstiftnings nödvändighet.²⁶⁷

Ifall EG: s institutioner inte hade haft den handlingsplan som används nu, kunde utgången ha blivit annorlunda. EG är en av de största aktörerna på den globala marknaden och har därför en avsevärd makt inom handel.²⁶⁸ Ifall EG hade bestämt sig för att erkänna WTO-avtalen med direkt effekt eller liknande hade det antagligen följts av andra länder. Många gånger stannar saker och ting upp p.g.a. att EG och USA väljer att inte följa de regler som sätts upp i WTO.²⁶⁹ Dock är det så att EG är en suverän stat över staterna i Europa och bör därför agera självständigt och resonera i linjer som gynnar EG och dess medlemsstater mest. Det får tyvärr konsekvenser i andra länder än de som är medlemmar i EG.²⁷⁰

5.2 Konsekvenser inom WTO

Vissa anser att WTO blir urholkat p.g.a. att medlemmarna inte vill följa det organ som de har godkänt. När de största medlemmarna inom WTO väljer att inte ta hänsyn till de beslut och regler som sätts upp inom WTO, förlorar WTO en del av sin styrka. Många gånger framkommer det en känsla av att WTO är mer gynnsamt för de mindre medlemmarna än de största.²⁷¹ Det sägs dock emot av vissa i doktrinen. Detta då de anser att WTO fungerar som USA: s nickedocka.²⁷² Ifall detta stämmer eller inte är inget jag tänker ta upp här, eftersom jag inte har lagt någon vidare relevans vid det innan i uppsatsen. Det kvarstår dock att WTO inte kan erhålla den styrka det förtjänar, när dess medlemmar inte följer det som blir stadgat. Hur detta kommer att lösas inom framtiden återstår att se.

Deras utslag, beslut och rekommendationer godtas inte av den stat som har blivit fälld. När en medlemsstat blir dömd för att ha brutit mot de föreskrifter som finns inom WTO-avtalen, får den en given tid inom vilken den har möjlighet att anpassa sin lagstiftning till WTO-avtalen.²⁷³ Detta är även en fråga som inte helt blir klargjord, eftersom det finns en delad uppfattning mellan medlemmarna vad gäller accepterandet av DSB eller inte. När medlemmar väljer att följa DSB: s

²⁶⁷ Se ovan kap. 3.3

²⁶⁸ Se ovan kap. 4.2 och 4.4

²⁶⁹ Se ovan kap. 4.2

²⁷⁰ Se ovan kap. 4.3

²⁷¹ Se mål C-149/96, Portugal mot Rådet, General advokatens yttrande

²⁷² Zonnekeyn, A Geert; *The Bed Linen Case and its Aftermath*, JWT, KLI, Netherlands 2002

²⁷³ Se ovan kap. 4.5

beslut undviker de konsekvenserna av det.²⁷⁴ Frågan uppstår då ifall det har varit gynnsamt för de inre marknaderna. Den diskussionen lämnar jag utan avseende.²⁷⁵

En annan klurig fråga att besvara är ifall DSB är accepterat. Det finns många argument för detta området, men när doktrinen börjar resonera i banor där varje liten kommunikation mellan EG-domstolen och DSB blir påpekat som ett accepterande, börjar det gå för långt.²⁷⁶ Många gånger försöker EG: s institutioner skapa en förenlighet, men med förbehållet att inte genomföra en särskild förpliktelse.²⁷⁷ Det kan även påpekas att det inte heller är helt klart vilka valmöjligheter som finns.²⁷⁸ Oavsett vad som påpekas kvarstår det att EG-domstolen inte kommer acceptera DSB förrän Kommissionen och liknande organ börjar göra det.²⁷⁹ I denna situation kan även DSB: s beslut granskas. Är de bindande eller inte? Jag anser att besluten kan jämföras med de direktiv som EG: s medlemmar ska implementera i sin egen lagstiftning. Ifall en medlemsstat inte implementerar direktivet i tid eller gör det felaktigt, blir direktivet bindande i dess ursprungliga form. Borde det inte göra att när EG: s institutioner inte genomför ett beslut från DSB, blir de bundna av beslutet tills det att oförenligheten blir åtgärdad.

5.3 Frihandel

Det finns de som anser att frihandeln inte drabbas av det agerande vilket EG: s institutioner bedriver. Å andra sidan finns det de som anser det motsatta. De som anser att det inte drabbas påpekar att det är en del av spelet och att de privata företagen helt enkelt får anpassa sig till systemet. Det skall dock inte nekas att detta agerande uteslutande drabbar dem som bedriver företag eller liknande. Företagen blir i dessa situationer tvungna att anpassa sina verksamheter efter det system som råder och i många fall kan detta innebära slutet, då de blir tvungna att kräva ett högre pris än vad marknaden är villig att betala. Det blir således en gruppering av de olika företagen.²⁸⁰ De som blir mest gynnade är de som är placerade inom handelssystemet, medan de som inte är inkorporerade med systemet möter höga tullar och svåra vägar att gå för att kunna ha möjlighet att introducera sina produkter på marknaden.²⁸¹ EG Kommissionen och Rådet brukar

²⁷⁴ Se ovan kap. 4.5

²⁷⁵ Ibid

²⁷⁶ Se ovan kap. 4.5

²⁷⁷ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²⁷⁸ Se ovan kap. 4.5

²⁷⁹ Ibid

²⁸⁰ Se mål T-19/01, Chiquita mot Kommissionen

²⁸¹ Se Rådets förordning nr 404/93; se Rådets förordning nr 1522/96

försvara detta med att de inte vill begränsa sin handlingsfrihet och att de länder som känner sig åsidosatta är välkomnade att förhandla. Det negativa med detta är att det inte finns särskilt många handelspartners till EG som har samma styrka och kan därav ställa hårt mot hårt.²⁸² Det är därför av yttersta vikt att de stater som är medlemmar i WTO även följer deras beslut, rekommendationer, utslag osv. WTO hjälper på så sätt de länder som inte har samma förhandlingsmöjligheter som EG, USA och andra mäktiga aktörer på den globala marknaden. Det kan nästan ses som en del av spelets regler. De länder som utan vidare kan bryta av importen från ett annat land, har även makten att få sin vilja igenom vid förhandlingsbordet. Detta är ett system som tyvärr upprätthålls genom att de största aktörerna inte godtar WTO-avtalen som en del av deras egen lagstiftning.²⁸³

Ett annat problem som detta agerande skapar på den globala marknaden är inträdesbarriärer. Genom att de använder ett system av importlicenser upprätthåller de även marknaden utan större möjligheter för nya aktörer att träda in. Ta som exempel bananindustrin i EG. De delar årligen ut en fast kvot på hur mycket de olika länderna får importera. Dessutom reserverar de en kvot för AVS-staterna. För att kunna få importera en del av denna kvot krävs det att man blir tilldelad en importlicens. Dessa importlicenser blir fördelade enligt ett system vilket grundar sig på en tidigare tidsperiod, vilket således gör det svårare för en ny importör att få tillgång till en importlicens. Detta har i sin tur skapat ett system i vilket de som vill komma in på marknaden blir tvungna att köpa en importlicens av någon som redan har en och som inte fyller sin egen kvot.²⁸⁴ Detta sätter således den fria konkurrensen ur spel och det liknar mer ett system där länder försöker försvara sina territoriella gränser med hjälp av handelsembargon och liknande.

5.4 Politiska aspekter

Det finns en vilja hos Kommissionen och Rådet att försvara sina egna intressen. Detta gör de genom att inte fullfölja de förpliktelser som de blir ålagda att fullfölja av WTO och däribland DSB.²⁸⁵ Även ifall EG:s beslutande organ hade valt att följa WTO-avtalen och det som medföljer hade detta skapat en ännu större revirstrid, då EG hade haft större anledning att påverka WTO till dess favör. Det kan därför nästan ses som en positiv företeelse att EG inte följer WTO till punkt och pricka. Hade EG varit mer engagerad i WTO och deras krav inte hade blivit

²⁸² Se ovan kap. 4.2 och 4.4

²⁸³ Se ovan kap. 4.2

²⁸⁴ Se Rådets förordning nr 404/93

²⁸⁵ Se ovan kap. 4.3

bemött av de andra medlemmarna finns det en liten risk för att EG hade tack nej till vidare förhandlingar och lämnat WTO, då de hade känt sig missgynnade och förbisedda.²⁸⁶

Emellanåt går det även att se en ovilja att ändra det som är. Detta även i de fall då det fungerar dåligt. EG-rätten har många gånger blivit ifrågasatt vad gäller dess förenlighet med WTO-avtalen och detta är förståeligt. Det är inte det lättast för EG att skapa en lagstiftning som dels fungerar för medlemsstaterna och dels för medlemmarna i WTO. EG måste således dra en linje vilken markerar var de står och detta blir oftast på medlemsstaternas sida, även ifall motsatsen kan bevisas.²⁸⁷

5.5 Slutsats

Avslutningsvis kan sägas att den slutsats som jag kan dra av den information som gavs i gemenskapslagstiftningen angående förenlighet med WTO-avtalen, var diskutabel. Detta eftersom förordningarna hänvisade många gånger till WTO-avtalen och ville därpå visa att de efterlevde de internationella förpliktelser vilka EG lyder under, samtidigt argumenterade lagstiftarna för att gemenskapslagstiftningen inte tjänade något särskilt syfte i förhållande till WTO-avtalen. Det uppstår dubbla signaler och det blir otydligt vad som menas. Vill de efterleva WTO-avtalen, men ändå slippa ansvar eftersom de inte gör det? Det svaret jag finner mest lämpligt på denna fråga är att ifall EG:s institutioner skulle ha tagit ett fast ställningstagande i lagtexten och även i domstolen, hade de förlorat den argumentations möjlighet som de nu har. Deras förmåga att förhandla hade blivit drastiskt tillbakadragen och de beslut som fastställs av EG:s institutioner hade förlorat en stor del av sin styrka då det hade blivit betydligt mycket lättare att ifrågasätta dem jämfört med innan. Därav tjänar EG:s institutioner på att inte ge något entydigt svar i EG-rättens lagtext. EG:s beslutande organ efterlever i stort endast de beslut som drabbar dem om och om igen.

I de allmänna rättsprinciperna finner man en snarlik situation. Även här är det svårt att avgöra vad som gäller. De allmänna rättsprinciperna brukar bli åberopade av sökande i mål där de inte har samma möjligheter att ifrågasätta lagtext. De använder dessa för att öka sannolikheten för en framgångsrik rättegång. Det är ofta ensidigt vad EG-domstolen anser om de olika allmänna rättsprinciperna i den sortens rättsfall som har förekommit i denna uppsats. EG-domstolen har i alla

²⁸⁶ Se ovan kap. 4.4

²⁸⁷ Se mål C-280/93, Tyskland mot Rådet

rättsfall utom ett dömt att de allmänna rättsprinciperna inte är tillämpliga i de situationer som har blivit framförda i uppsatsen. Enda gången en part vann i ett mål som har tagits upp i denna uppsats var för att Förstainstansrätten gjorde ett misstag och motiverade inte varför de tog den ställning som de gjorde. Vidare anser jag att de allmänna rättsprinciperna har betydelse för dem som söker använda WTO-avtalen i EG-domstolen. I principen om begränsad harmonisering finner vi den enda internationella rättsprincipen, som även är en av grunderna till det rättsläge som nu är förklarat i denna uppsats, med förklaringen till varför endast en har framgångsrikt åberopat WTO-avtalen inför EG-domstolen. EG-domstolen har hållit en sträng linje och valt att inte ta ställning. De anser att det inte är upp till dem att avgöra, detta är EG: s institutioners uppgift. Jag anser att detta är att urholka EG: s domstolssystem, EG-domstolen måste vara fristående från EG: s lagstiftande organ och ska därav kunna döma mot dem. Att det inte är EG: s lagstiftning är odiskutabelt, men ändock har vi godkänt WTO-avtalen och därför borde vi vara tvungna att följa de förpliktelser som kommer med ett sådant avtal. Inte förelägga våra bekymmer på de mindre i vårt samhälle.

De debatter som förs inom detta område mellan de olika professorerna och andra inom doktrinen talar sitt tydliga språk. Ingen vet vad som gäller och de har alla en lösning. Med detta menar jag att det aldrig blir klargjort ifall där finns tre alternativ som en medlemsstat kan ta ställning till när de får ett domslut mot sig från DSB eller om det bara är ett alternativ. Inom detta område finns det två läger. De som anser att WTO-avtalen ska vara en del av EG, och de som anser att vi ska närma oss med största försiktighet och vara väldigt passiva. Vissa anser att den dagen vi erkänner WTO-avtalen med direkt effekt kommer våra domstolar bli tvungna att döma ut vår egen gemenskap. Vi kommer enligt dem förlora all vår handlingsfrihet. Detta medan det finns andra som påpekar att någon måste börja. Ifall varken USA eller EG erkänner WTO med direkt effekt eller något liknande kommer WTO att försvagas och dess tvistlösningssystem blir inte effektivare. Vissa anser därför att EG borde ta steget och erkänna WTO-avtalen direkt effekt, dock ska det avgöras från fall till fall. Det jag anser är att det inte är någon nytta med att vara delaktig och bestämma om det inte kan följas i det egna landet. Ska EG erkänna WTO med direkt effekt ska det ske i samma anda som EG direktiven och dess direkta effekt.

För att avsluta detta kan sägas att jag har kommit fram till att det inte finns något ensidigt svar på den frågan jag ställde i början. EG har vissa förordningar som är förenliga med WTO-avtalen, detta medan det finns förordningar som inte är förenliga och kommer antagligen aldrig bli det heller. Sedan finns det den situationen att Kommissionen, som exempel, har för avsikt att genomföra en särskild förpliktelse. Det är ytterligare en situation att ta hänsyn till. Efter detta kommer situationen om DSB ska accepteras eller inte, är dess domslut bindande

för EG osv. Det enda som egentligen är säkert är att EG: s lagstiftning inte är helt och hållet förenligt med WTO-avtalen och kommer antagligen aldrig bli det. EG-domstolen kommer antagligen inte godkänna DSB förrän de har nästintill samma system för dömandet. EG: s institutioner vill behålla den makt de har och inte förlora den till de stora konglomeraten i världen. Det är således en värld fylld av viljor och åsikter, vilka alla inte kan få sin vilja igenom, men det är en sak som är säker, vi går mot rätt håll.

6. Källförteckning

Litteratur

Hettne, Jörgen (red.), *EU-rättslig metod*, Stockholm 2005.

Snyder, Francis, *The Gatekeepers: The European Courts and WTO Law*, Common Market Law Review, Kluwer Law International, Netherlands 2003, 40: s. 313-367.

Thies, Anna, *Biret and beyond: The status of WTO rulings in EC law*, Common Market Law Review, Kluwer Law International, Netherlands 2004, 40: s. 1661-1682.

Zonnekeyn, A Geert, *The Status of Adopted Panel and Appellate Body Reports in the European Court of Justice and the European Court of First Instance*, Journal of World Trade, Kluwer Law International, Great Britain 2000, 34(2): s. 93-108.

Zonnekeyn, A Geert, *The Status of WTO Law in the EC Legal Order*, Journal of World Trade, Kluwer Law International, Great Britain 2000, 34(3): s. 111-125.

Zonnekeyn, A Geert, *The Bed Linen Case and its Aftermath*, Journal of World Trade, Kluwer Law International, Netherlands 2002, 36(5): s. 993-1003.

Zonnekeyn, A Geert, *The ECJ's Petrotub Judgement: towards a Revival of the "Nakajima Doctrine"?*, Legal Issues of Economic Integration, Kluwer Law International, Netherlands 2003, 30(3): s. 249-266.

7. Rättsligt material

Förstainstansrätten

Förenade målen T-33/98 och T-34/98, Petrotub och Republica mot Rådet [1999] ECR II-03837.

Mål T-19/01 Chiquita mot Kommissionen [2005]. Ej publicerat.

EG-domstolen

Mål 21-24/72, International Fruit Company NV m.fl. mot Produktschap voor Groenten en Fruit [1972] ECR 01219

Mål 17/74, Transocean Marine Paint Association mot Kommissionen [1974] ECR 01063.

Mål 70/87, Fediol mot Kommissionen [1989] ECR 01781.

Mål C-69/89 Nakajima mot Rådet [1991] ECR I-02069.

Mål C-280/93, Tyskland mot Rådet [1994] ECR I-04973.

Mål C-149/96, Portugal mot Rådet [1999] ECR I-08395.

Mål C-352/96, Italien mot Rådet [1998] ECR I-06937.

Mål C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft mot Hauptzollamt [2001] ECR I-03159.

Mål C-76/00 P, Petrotub och Republica mot Rådet och Kommissionen [2003] ECR I-00079.

Mål C-93/02 Biret International SA mot Rådet [2003] ECR I-10497.

Dispute Settlement Body

Europeiska gemenskaperna – Ordning tillämpning på import, försäljning och distribution av bananer, WT/DS27.

Organisation Mondiale du Commerce WT/DS141/AB/R den 1 mars 2001 och WT/DS141/R den 30 oktober 2000.

Offentliga tryck

Council Regulation (EEC) No 2176/84 of 23 July 1984 on protection against dumped or subsidized imports from countries not members of the European Economic Community, EGT nr L 201, 30/07/1984 s. 0001.

Rådets förordning (EEG) nr 2641/84 av den 17 september 1984 om att stärka den gemensamma handelspolitiken särskilt när det gäller skydd mot otillåtet handelsbruk, EGT nr L 288, 01/11/1984 S. 0084.

Rådets förordning (EEG) nr 2423/88 av den 11 juli 1988 om skydd mot dumpad eller subventionerad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska ekonomiska gemenskapen, EGT nr L 264, 24/09/1988 s. 0058.

Rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, EGT nr L 047, 25/02/1993 s. 0001.

Kommissionens förordning (EEG) nr 1442/93 av den 10 juni 1993 om tillämpningsföreskrifter för ordningen för import av bananer till gemenskapen EGT nr L 142, 12/06/1993 s. 0006.

Rådets förordning (EG) nr 852/95 av den 10 april 1995 om finansiellt stöd till Portugal avseende ett särskilt program för modernisering av textil- och beklädnadsindustrin, EGT nr L 086 , 20/04/1995 s. 0010.

Rådets förordning (EG) nr 384/96 av den 22 december 1995 om skydd mot dumpad import från länder som inte är medlemmar i Europeiska gemenskapen, EGT nr L 056, 06/03/1996 s. 0001.

Rådets förordning (EG) nr 1522/96 av den 24 juli 1996 om öppnande och förvaltning av vissa tullkvoter för import av ris och brutet ris, EGT nr L 190 , 31/07/1996 s. 0001.

Rådets förordning (EG) nr 1637/98 av den 20 juli 1998 om ändring av rådets förordning (EEG) nr 404/93 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer, EGT nr L 210, 28/07/1998 s. 0028.

Kommissionens förordning (EG) nr 2362/98 av den 30 oktober 1998 om tillämpningsföreskrifter till Rådets förordning (EEG) nr 404/93 rörande ordningen för import av bananer till gemenskapen (Text av betydelse för EES), EGT nr L 293, 31/10/1998 s. 0032.

Kommissionens förordning (EG) nr 896/2001 av den 7 maj 2001 om tillämpningsföreskrifter för Rådets förordning (EEG) nr 404/93 när det gäller importsystemet för bananer i gemenskapen, EGT nr L 126, 08/05/2001 s. 0006.

Rådets förordning (EG) nr 1515/2001 av den 23 juli 2001 om de åtgärder som gemenskapen får vidta till följd av rapporter som antagits av Världshandelsorganisationens tvistelösningorgan när det gäller antidumpningsåtgärder eller antisubventionsåtgärder, EGT nr L 201, 26/07/2001 s. 0010.

Rådets förordning (EG) nr 1644/2001 av den 7 augusti 2001 om ändring av förordning (EG) nr 2398/97 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av sänglinne av bomull med ursprung i Egypten, Indien och Pakistan samt om avbrytande av tillämpningen av tullen med avseende på import med ursprung i Indien, EGT nr L 219, 14/08/2001 s. 0001.

Rådets förordning (EG) nr 696/2002 av den 22 april 2002 om bekräftelse av den slutgiltiga antidumpningstull som infördes på import av sänglinne av bomull med ursprung i Indien genom förordning (EG) nr 2398/97 ändrad och tillfälligt upphävd genom Rådets förordning (EG) nr 1644/2001, EGT nr L 109, 25/04/2002 s. 0003.

95/592/EG: Rådets beslut av den 22 december 1995 om antagande av resultaten av förhandlingarna med vissa tredje länder enligt GATT artikel XXIV.6 och andra därmed sammanhängande frågor, EGT nr L 334, 30/12/1995 s. 0038.

96/386/EG: Rådets beslut av den 26 februari 1996 om slutande av avtalsmemoranda mellan Europeiska gemenskapen och Islamiska republiken Pakistan samt Europeiska gemenskapen och Republiken Indien om marknadstillträde för textilvaror, EGT nr L 153, 27/06/1996 s. 0047

The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947)

Agreement on Implementation of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994.